

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Avrupa Komisyonu Bildirimi

YEŐIL ALTYAPI AVRUPA'NIN DOĞAL SERMAYESİNİ GELİŞTİRMEK

YEŞİL ALTYAPI - AVRUPA’NIN DOĞAL SERMAYESİNİ GELİŞTİRMEK AVRUPA KOMİSYONU BİLDİRİMİ

European Commission (EC) (2013a): Green Infrastructure (GI) – Enhancing Europe’s Natural Capital. COM(2013) 249 final, Brussels, 6.5.2013. Çeviri: DKM, 2019

European Commission (EC) (2013b): Commission Staff Working Document. Technical information on Green Infrastructure (GI) Brussels, 6.5.2013. SWD(2013) 155 final. Çeviri: DKM, 2019 (çevrimiçi) URL <https://www.dogavesehirler.org/yayinlar>

Doğa Koruma Merkezi

Çiğdem Mah. 1594 Sok. No:3 Çankaya, Ankara
Tel: 0312 287 81 44 • E-posta: dkm@dkm.org.tr
www.dkm.org.tr

Çeviri:	Senem Tuğ Aksoyek
Türkçe Editörler:	Deniz Şilliler Tapan Kübra Ceviz Sanalan
Kapak Fotoğrafı:	Spoorpark-Tilburg, Fethiye Arslantaş
Grafik Tasarım:	İdekaf
Basım:	Dumat Ofset Matbaacılık 0312 278 8200

Bu yayın, Yeşil Altyapı - Avrupa’nın Doğal Sermayesini Geliştirmek Avrupa Komisyonu Bildirimi’nin ve buna eşlik eden Yeşil Altyapı (YA) ile ilgili teknik bilgileri içeren Komisyon Üyeleri Çalışma Belgesi’nin Türkçe tercümesidir. Bu yayın, Doğa Koruma Merkezi Vakfı (DKM) ve Eurosite ortaklığında yürütülen Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı tarafından koordine edilen “Türkiye ve AB Arasında Sivil Toplum Diyaloğu-V Hibe Programı” (CSD-V) çerçevesinde desteklenen Doğa ve Şehirler Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

“Bu yayın Avrupa Birliğinin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Doğa ve Şehirler Projesi’nin sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir”

“This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of The Nature and Cities Project and do not necessarily reflect the views of the European Union”

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

YEŞİL ALTYAPI AVRUPA'NIN DOĞAL SERMAYESİNİ GELİŞTİRMEK

Avrupa Komisyonu Bildirimi

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
Kısaltmalar	5
Avrupa Komisyonu Bildirimi / Yeşil Altyapı (YA) - Avrupa'nın Doğal Sermayesini Geliştirmek	7
Komisyon Üyeleri Çalışma Belgesi / Yeşil Altyapı (YA) ile İlgili Teknik Bilgiler	25
Yeşil Altyapı ile İlgili Güncel Kaynaklar	58

GİRİŞ

Yeşil Altyapı, ekosistem değerlerini ve işlevlerini koruyan, ekosistem hizmetlerini sunmak için tasarlanan ve yönetilen, birbirleriyle bağlantılı doğal, yarı-doğal ve kültürel alanların oluşturduğu bir yeşil alan ağıdır. Yeşil altyapı, doğa tabanlı çözümlerle birlikte iklim değişikliğinin olumsuz etkileriyle mücadelede kentlerin dayanıklılığını arttırmada önemli bir araçtır.

AB'nin Yeşil Altyapı Stratejisi yeşil altyapının bölgesel kalkınmanın ayrılmaz bir parçası olarak AB politikalarına bütünüyle entegre edilmesini desteklemektedir. Strateji doğa tabanlı çözümlerle politik hedeflere ve Avrupa 2020 Büyüme Stratejisinin bazı alanlarına önemli katkılar sağlanabileceğinin altını çizmektedir.

Ayrıca, AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi "2020'ye kadar, yeşil altyapı oluşturarak ve bozuk ekosistemin en az %15'ini onararak ekosistemlerin ve hizmetlerinin devam ettirilmesini ve geliştirilmesini sağlamayı hedeflemektedir". Bu strateji, Üye Devletlerin sahip oldukları ekosistemlerin güncel durumlarını saptamaları ve ekosistem hizmetlerini değerlendirmeleri gerektiğini belirtmektedir. Böylece, bu çalışma ekosistem hizmetlerinin ekonomik değerlerinin saptanmasına katkı sağlayacak ve 2020'ye kadar bu değerlerin AB ve ulusal muhasebe ve raporlama sistemlerine entegrasyonunu teşvik edecektir.

Yeşil Altyapı, özellikle Yedinci Çevre Eylem Programı (7EAP), Bölgesel Politika 2014-2020, Su Çerçevesi Direktifi, Nitrat Direktifi, Taşkın Direktifi ve İklim Değişikliğine Adaptasyon Konulu AB Stratejisi olmak üzere AB politikalarının farklı alanlarında da yer bulmuştur.

Doğa Koruma Merkezi Vakfı (DKM) ve Eurosite ortaklığında yürütülen ve Türkiye ve AB Arasında

Sivil Toplum Diyalogu-V Hibe Programı (CSD-V) çerçevesinde desteklenen Doğa ve Şehirler Projesi de şehirlerde doğa tabanlı çözümleri ve yeşil altyapıyı özendirmeyi hedeflemektedir. Çankaya Belediyesi'nin iştirakçisi olduğu proje kapsamında Çankaya İlçesi ekosistem hizmetleri haritalama çalışması gerçekleştirilmiş, Çankaya'da faydalanılan ekosistem hizmetlerinin mekânsal dağılımı ortaya koyulmuş, karar vericilere sunulmak üzere ekosistem hizmetlerinin hangi mahallelerde güçlü ve zayıf olduğu belirlenmiştir.

Doğa tabanlı çözümlerle yeşil altyapıyı da destekleyen bu çalışma, gerek Ankara genelinde gerekse Türkiye'nin diğer illerinde yapılacak çalışmalara teknik ve sosyal farkındalık yaratması açısından bir altlık oluşturmaktadır.

Doğa ve Şehirler Projesi kapsamında Yeşil Altyapı (YA) - Avrupa'nın Doğal Sermayesini Geliştirmek başlıklı Avrupa Komisyonu Bildirimi (Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions/ Green Infrastructure - Enhancing Europe's Natural Capital -COM 2013 249 final) ve buna eşlik eden Yeşil Altyapı (YA) ile ilgili teknik bilgileri içeren Komisyon Üyeleri Çalışma Belgesi yol gösterici olması açısından Türkçe'ye tercüme edilmiştir.

Bu Avrupa Komisyonu Bildirimi ve tamamlayıcısı olan çalışma belgesi, Türkiye'de doğa tabanlı çözümler ve ekosistem hizmetleri dikkate alınarak yapılacak olan mekânsal planlama ve Yeşil Altyapı çalışmalarında politika belirleme ve mevzuata uyarlama açısından yol gösterici olacaktır.

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AKAKDO	Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık (<i>LULUCF</i>)
BMİDÇS	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (<i>UNFCCC</i>)
BT	Bilişim Teknolojileri
CAMP	Kıyı Alanları Yönetimi Programı (<i>Coastal Area Management Programme</i>)
CEF	Avrupa'yı Birleştirme Mekanizması (<i>Connecting Europe Facility</i>)
CF	Uyum Fonu (<i>Cohesion Fund</i>)
COM	Bildirim (<i>Communication</i>)
ÇED	Çevre Etki Değerlendirmesi
EAFRD	Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarımsal Fonu (<i>European Agricultural Fund for Rural Development</i>)
EAP	Çevre Eylem Planı (<i>Environmental Action Plan</i>)
EIB	Avrupa Yatırım Bankası (<i>European Investment Bank</i>)
EMFF	Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu (<i>European Maritime and Fisheries Fund</i>)
ERDF	Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (<i>European Regional Development Fund</i>)
ESF	Avrupa Sosyal Fonu (<i>European Social Fund</i>)
FSC	Finansal Hizmetler Komitesi (<i>Financial Services Committee</i>)
IA	Etki Analizi (<i>Impact Assessment</i>)
ICZM	Entegre Kıyı Alanları Yönetimi (<i>Integrated Coastal Zone Management</i>)
IFA	Uluslararası Çerçeve Anlaşması (<i>International Framework Agreement</i>)
IRBM	Entegre Nehir Havzası Yönetimi (<i>Integrated River Basin Management</i>)
NENW	Kuzeybatı Ulusal Ekonomisi (<i>The National Economy Northwest</i>)
OTP	Ortak Tarım Politikası (<i>CAP - Common Agricultural Policy</i>)
PLU	Yerel Kentsel Plan (<i>Plan Local d'Urbanisme</i>)
REN	Ulusal ekolojik rezerv (<i>National Ecological Reserve</i>)
SCot	Bölgesel Uyum Planı (<i>Schéma de Cohérence Territoriale</i>)
SÇD	Stratejik Çevre Değerlendirme
TEN-E	Trans-Avrupa Enerji Ağları (<i>Trans-European Energy Networks</i>)
TEN-T	Trans-Avrupa Ulaşım Ağı (<i>Trans-European Transport Network</i>)
TSES	Bölgesel Ekolojik Kararlılık Sistemi (<i>Territorial Systems of Ecological Stability</i>)
WFD	AB Su Çerçeve Direktifi (<i>EU Water Framework Directive</i>)
YA	Yeşil Altyapı (<i>Green Infrastructure</i>)

AVRUPA PARLAMENTOSU, KONSEYİ,
AVRUPA EKONOMİK VE SOSYAL
KOMİTESİ VE BÖLGELER KOMİTESİNE
KOMİSYONUN BİLDİRİMİ

*Yeşil Altyapı -
Avrupa'nın Doğal Sermayesini
Geliştirmek*

1

Yeşil Altyapı (YA) Avrupa'nın Doğal Sermayesini Geliştirmek

1.1. Arkaplan

İnsan toplumu varlığını yiyecek, malzeme, temiz su, temiz hava, iklim düzenleme, taşkın önleme, tozlaşma ve rekreasyon gibi doğanın sağladığı faydalara bağlı olarak sürdürür.¹ Ancak, sıklıkla ekosistem hizmetleri olarak da adlandırılan bu faydaların çoğu tedarik ettiği şeyler sınırsızmış gibi kullanılmakta ve gerçek değerlerine bakılmaksızın serbest ürün gibi ele alınmaktadır. Bu bakış açısı, kamu makamlarının taşkın önleme gibi sorunlarda doğal çözümler yerine kurulu altyapıya – gri altyapı – yönelmesine neden olabilir. Dolayısıyla Avrupa'da doğal sermayemize zarar vererek uzun vadeli sürdürülebilirliğimizi tehlikeye atmaya ve çevresel şoklara karşı dayanıklılığımızı zayıflatmaya devam etmekteyiz. Kaynak Verimliliği Yol Haritası'nda² belirtildiği gibi, doğal sermayemizi korumadaki ve ekosistem hizmetlerine öz değer vermedeki başarısızlık, AB'nin Avrupa'nın 2020 önceliği³ olan akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme yolunda ilerlemenin bir itkisi olarak ele alınmalıdır. Yol haritası, YA'ya yapılacak yatırımları doğal sermayenin korunmasına yönelik önemli bir adım olarak tanımlamaktadır. 2020'ye kadar olan AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi⁴, Komisyonun bir YA stratejisi⁵ geliştirme taahhüdünü de içermektedir. Kaynak Verimliliği Yol Haritası, Komisyonun YA hakkında bir Bildirim taslağı hazırlayacağını belirtir. Bu belge, Komisyonun bu taahhütlere verdiği yanıtı⁶ ve AB çapında gerçekleştirilecek eylemin halen devam eden yerel girişimlere nasıl değer katabileceğini ortaya koymaktadır.

1.2. Yeşil Altyapı Nedir?

Yeşil Altyapı (YA), doğal çözümler ile ekolojik, ekonomik ve sosyal faydalar sağlayan başarısı test edilmiş bir araçtır. Doğanın insanlara sağladığı faydaların değerini anlamamıza, bu faydaları sürdürmek ve geliştirmek için yatırımları harekete geçirmemize yardımcı olur. Ayrıca, doğanın daha ucuz ve daha dayanıklı çözümler sunabileceği durumlarda inşa edilmesi pahalı olan gri altyapıdan kaçınmaya yardımcı olur. Bu çözümlerin çoğu yerel iş fırsatları yaratır. Yeşil Altyapı, doğanın, doğal süreçlerin ve insanların doğadan sağladığı birçok faydanın korunması ve geliştirilmesinin bilinçli olarak mekânsal planlama ve bölgesel kalkınmaya entegre edilmesi ilkesine dayanır. Tek amaçlı gri altyapıya kıyasla, YA'nın birçok

1 COM (2012) 710 final, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in Çevre Eylem Programı Genel Birliği 2020 'Gezegenimizin sınırları dahilinde iyi bir yaşam' için Karar Önerisi.
 2 COM (2011) 571 final, OJ C 37 (10.2.2012).
 3 COM (2010) 2020 final, OJ C 88 (19.3.2011).
 4 COM (2011) 244 final, OJ C 264 (8.9.2011).
 5 AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi'ne dair sonuçlarında (06/11) Çevre Konseyi 'Yeşil Altyapının, biyolojik çeşitlilik unsurlarının diğer AB politikalarına entegrasyonunda katkıda bulunmasının öneminin altını çizer ve Komisyon'un 2012 yılına kadar Yeşil Altyapı Stratejisi geliştirme taahhüdünü sıcak karşılar.' Avrupa Parlamentosu (05/12) 'Komisyonun en geç 2012 yılına kadar biyolojik çeşitliliğin korunmasının temel hedef olduğu bir Yeşil Altyapı Stratejisi'ni benimsemesini teşvik eder'.
 6 Yeşil Altyapı hakkında daha detaylı teknik bilgi, bu bildiri (SWD (2013) 155 final) ile aynı zamanda kabul edilen Komisyon Hizmetleri Çalışma Belgesi'nden edinilebilir.

faydası vardır. Bölgesel kalkınma üzerinde bir kısıtlama oluşturmaz fakat en iyi seçenekse doğal çözümleri teşvik eder. Bazen standart gri çözümlere alternatif veya tamamlayıcı olabilir.

YA'nın birçok tanımı geliştirilmiştir.⁷ Bu nedenle, tüm yönlerini kısa bir paragrafta ele almak zordur. Bununla birlikte, bu Bildirimde aşağıdaki tanım kullanılacaktır.

YA: Çok çeşitli ekosistem hizmetleri sunmak üzere tasarlanan ve yönetilen diğer çevresel özelliklere sahip, stratejik olarak planlanmış bir doğal ve yarı-doğal alan ağı. Yeşil alanları (ya da su ekosistemleri söz konusu olduğunda mavi alanları), karasal (kıyı dahil) ve deniz alanlarındaki diğer fiziksel özellikleri içerir. Karada, YA hem kırsal, hem de kentsel ortamlarda mevcuttur.

---

⁷ Green Infrastructure and territorial cohesion (Yeşil Altyapı ve karasal uyum). Avrupa Çevre Ajansı (2011). Teknik Rapor No 18/2011. Ayrıca bakınız:http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/Green_Infrastructure.pdf

2

YA'nın AB Politikalarına Katkısı

2.1. Giriş

YA, amaçlanan hedeflerin birkaçı veya hepsi, tümüyle ya da kısmen doğa tabanlı çözümlerle gerçekleştirilebildiğinde tüm politikaların etkin bir şekilde uygulanmasına önemli katkılar sağlayabilir. Genellikle YA yatırımlarının getirisi yüksektir ve restorasyon projelerinin genel değerlendirmelerinde maliyet-fayda oranları çoğunlukla 3 ila 75⁸ aralığında görülmektedir.

2.2. Bölgesel Politika

Komisyondun, Uyum⁹ Fonu ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ERDF)¹⁰ tekliflerinde Yeşil Altyapı, özellikle yatırım önceliklerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Yeşil Altyapının, Avrupa'da bölgesel politikaya ve sürdürülebilir büyümeye¹¹ katkıda bulunduğu ve akıllı ihtisaslaşma¹² yoluyla akıllı ve sürdürülebilir büyümeyi kolaylaştırdığı kabul edilmektedir.

Kutu 1:

Doğal ve kültürel miras, AB'nin bölgesel sermayesinin ve kimliğinin bir parçasıdır.

Ekolojik değerler, çevresel kalite ve kültürel varlıklar refah ve ekonomik beklentiler için çok önemlidir. Doğal kaynakların aşırı kullanımı, bölgesel kalkınma için bir tehdit olarak kabul edilmektedir. YA projeleri ile temel ürün ve hizmetleri sunmak için "yer temelli" (place-based) bir yaklaşım kullanarak doğayla ve yerel peyzajla uyum içinde çalışmak hem uygun maliyetlidir hem de bölgenin fiziksel özelliklerini ve kimliğini korur.¹³

YA çözümleri, AB nüfusunun %60'ından fazlasının yaşadığı kentsel ortamlarda özellikle önem taşır.

8 Nellemann, C., Corcoran, E. (editörler) 2010. Dead Planet, Living Planet — Biodiversity and ecosystem restoration for sustainable development. A rapid response Assessment. (Ölü Gezegen, Yaşayan Gezegen – Sürdürülebilir kalkınma için biyolojik çeşitlilik ve ekosistem restorasyonu. Hızlı Yanıt Değerlendirmesi) UNEP, GRID-Arendal.

9 COM (2011) 612 final/2

10 COM (2011) 614 final.

11 COM (2011) 17 final, Avrupa 2020 sürdürülebilir büyümeye katkı veren Bölgesel Politika. Komisyon Üyeleri Çalışma Belgesi, SEC(2011) 92 final.

12 Akıllı uzmanlaşma yoluyla akıllı ve sürdürülebilir büyümeyi birleştirmek. Avrupa Komisyonu, 2012.

13 Avrupa Birliği 2020'nin Karasal Gündemi. Çeşitli bölgeler içeren kapsayıcı, akıllı ve sürdürülebilir bir Avrupa'ya doğru. Mekânsal planlama ve karasal gelişmeden sorumlu bakanların gayri resmi bakanlar toplantısı. 19 Mayıs 2011, Macaristan.

Şehirlerdeki YA unsurları, temiz hava ve daha iyi su kalitesi gibi sağlıkla ilgili faydalar sağlar.¹⁴ Sağlıklı ekosistemler ayrıca vektör kaynaklı hastalıkların yayılmasını da azaltır. Yeşil Altyapı unsurlarının kentsel alanlarda uygulanması daha büyük bir topluluk duygusu yaratır, sivil toplum tarafından gerçekleştirilen gönüllü eylemlerle bağlantıyı güçlendirir, sosyal dışlanma ve tecrit edilme ile mücadeleye yardımcı olur. Birey ve topluma fiziksel, psikolojik, duygusal ve sosyo-ekonomik açıdan fayda sağlarlar. YA, kentsel ve kırsal alanları birbirine bağlamak için fırsatlar yaratarak yaşamak ve çalışmak için çekici yerler sunar.¹⁵ Okul çocuklarını eğitmek ve özellikle gençlerin ilgisini çekmek için etkili araçlar olan kentsel gıda üretimi ve hobi bahçeleri sayesinde, yiyecek üretimi ve tüketimi arasındaki kopuk bağlantının fark edilmesini sağlar ve algılanan değerinin artmasına yardımcı olur. YA yatırımları, istihdamın sürdürülmesi veya yaratılması da dahil olmak üzere bölgesel ve kentsel kalkınmayı güçlendirmek için önemli bir potansiyele sahiptir.¹⁶

Kutu 2: ***İklimlendirme yerine arazi kullanımı – ve para tasarrufu.***

Kentsel alanlarda, bitki örtüsünün olmaması nedeniyle daha düşük nem olması ve koyu renk asfalt veya beton yüzeylerin güneşten gelen enerjinin emilimini arttırması şehrin iç bölgelerinin dış bölgelerden çok daha sıcak olmasının ana nedenleridir. Kentsel ısı adası etkisi olarak bilinen bu fenomen, özellikle sıcak dalgalar sırasında, kronik olarak hasta olanlar veya yaşlılar gibi hassas grupların sağlığı için ciddi sonuçlar doğurabilir. Doğanın ücretsiz olarak sağladığı nemli hava, elektrik ile suyu buharlaştırıp yapay olarak yeniden yaratılabilir, ancak bunun hektar başına maliyeti yaklaşık 500.000 Avro olarak tahmin edilmektedir. Doğa ile çalışmak ve YA'yı kentsel ortamda kullanmak, örneğin biyolojik çeşitlilik açısından zengin parkları, yeşil alanları ve temiz hava koridorlarını dahil etmek, kentsel ısı adası etkisini azaltmaya yardımcı olabilir.¹⁷

2.3 İklim Değişikliği ve Afet Risk Yönetimi

Ekosistem temelli yaklaşımlar, doğanın uyarlanabilir güçlerini kullanan stratejiler ve önlemlerdir. Bu yaklaşımlar iklim değişikliğinin etkileriyle mücadele etmek için en yaygın uygulanabilir, ekonomik olarak geçerli ve etkili araçlar arasındadır. Yeri geldiğinde, bu tür yaklaşımlarda YA çözümleri kullanılır, çünkü biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri, insanların iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlamasına veya iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltmasına yardımcı olmak için genel bir uyum stratejisinin bir parçası olarak görülür. Bu nedenle, AB İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi,¹⁸ uyum için ekosistem temelli yaklaşımlarla ilgili tam anlamıyla seferberlik sağlamak için yetkililer ve karar vericiler, sivil toplum, özel sektör ve koruma uygulayıcıları için ek rehberlik ihtiyacını araştırmayı amaçlamaktadır. AKAKDO¹⁹ çerçevesinde, Üye Devletlerdeki tarım ve ormancılık sektörlerinde karbon stokları ve sera gazı dengeleri üzerinde olumlu etkisi olan YA girişimleri dikkate alınacak, böylece AB ve BMİDÇS iklim politikalarının uygulamaya koyulmasına yardımcı olunacaktır.

14 Kentsel Çevre Tematik Stratejisi için Komisyon'dan Konsey'e ve Avrupa Parlamentosu'na bildirim. COM (2005) 718 final.

15 Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen raporlar, çalışmalar ve değerlendirme belgeleri — <http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm>.

16 Bakınız: YA'nın Komisyon Hizmetleri Çalışma Belgesi'nde Tablo 2'de istihdam yarattığı durum örnekleri (SWD (2013) 155 final).

17 SWD (2012) 101 final/2, s. 13.

18 COM (2013) 216 final, İklim Değişikliğine Uyum AB Stratejisi.

19 Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık.

Kutu 3: **İklim değişikliğinin azaltılması ve uyum ile ilgili YA.**

Doğal sermayeyi geri kazanmanın birçok yararına verilebilecek bir örnek, su basar ormanların ekolojik restorasyonudur. Süreçleri düzgün işleyen su basar ormanlar, su filtreleme, yeraltı su düzeyini koruma ve erozyonu önleme gibi birçok fayda sağlayabilir. Orman aynı zamanda CO₂ depolayarak ve geçici karbon depoları (hasat edilmiş ağaç ürünleri) veya karbon ikame maddeleri olarak işlev görebilecek biyo-materyaller sağlayarak karbon yoğun maddelerin ve yakıtların yerini alır. Ayrıca, insan yerleşimlerinde su depolama ve taşkın riskini azaltma işlevleriyle bir 'emniyet valfi' olarak işlev görür, böylece iklim değişikliğinin etkilerini azaltır. Su basar ormanların restore edilmesi, barajlar ve taşkın yatağı rezervuarları gibi tamamen teknik çözümlerdense bir kereye mahsus yapılan harcama ve bakım maliyetleri açısından daha hesaplıdır. Su basar ormanlar için alınan restorasyon önlemleri, nehri bitişik taşkın yatağı ile yeniden bağladığından su samuru, nadir balık ve kuş türleri gibi Avrupa'da öneme sahip türler için bağlantılık sağlar.

YA ayrıca, ulaşım ve enerji tedarikinin karbon ayak izinin azaltılması, arazinin farklı amaçlarla alımı ve parçalanmasının olumsuz etkilerinin azaltılması ve arazi kullanımı, ekosistem ve biyolojik çeşitlilik konularının politika ve planlamaya daha iyi entegre edilmesi için fırsatları arttırmada tamamlayıcı olacaktır. YA çözümleri; sağlıklı ekosistemlerin potansiyelini kullanarak, örneğin karbon emisyonlarını sürdürülebilir bir şekilde azaltarak Yeşil Ulaşım Koridorlarının geliştirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunabilir.

Binaların enerji performansı hakkındaki Direktif²⁰, bu sektörden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının önemli ölçüde azaltılması için bina yapımında yeni malzemeler ve yeni tasarım özelliklerinin geliştirilmesini ve kullanılmasını teşvik edecektir. Yeşil çatılar ve duvarlar gibi YA çözümleri, sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yardımcı olabilir. Bunun nedeni, ısıtma ve soğutma için daha az enerjiye ihtiyaç duymaları ve su tutma, havayı temizleme ve biyolojik çeşitliliği zenginleştirme gibi birçok başka fayda sağlamalarıdır.

Afete dayanıklılığı artıran YA çözümleri aynı zamanda AB'nin afet risk yönetimi politikasının ayrılmaz bir parçasıdır. İklim değişikliği ve altyapıdaki büyüme, afet riski bulunan alanları aşırı hava olayları ve sel, toprak kayması, çığ, orman yangını, fırtınalar ve dalgaların kabarması gibi doğal afetlere karşı daha savunmasız hale getirmektedir. Bu durum AB'de her yıl can kaybına, milyarlarca avro zarara ve sigorta masrafına neden olmaktadır. Bu tür olayların toplum ve çevre üzerindeki etkileri; işlevsel taşkın ovaları, nehir kenarındaki ormanlık alanlar, dağlık alanlardaki koruma ormanları, bariyer plajları ve kıyı sulak alanları gibi YA çözümleri kullanılarak ve afet azaltma altyapısı ile birlikte ele alınarak (örneğin; nehir koruma çalışmaları) genellikle azaltılabilir. Bununla birlikte, YA yerel geçim kaynaklarını ve yerel ekonomileri destekleyerek risklere karşı kırılganlığı azaltmada yardımcı olabilir. Bu sayede, ekosistem tabanlı afet riskinin azaltılması ve YA'ya yapılan yatırımlar, yenilikçi risk yönetim yaklaşımları, iklim değişikliğine bağlı risklere uyum sağlama, sürdürülebilir geçim kaynaklarını koruma ve yeşil büyümeyi desteklemeye yönelik birçok fayda sağlayabilir²¹. Şehirler ve yerel makamlar, bu tür felaketlerin anlık sonuçlarıyla ilgilenmesi gereken ilk kurumlardır ve bu nedenle YA gibi önleyici tedbirlerin uygulanmasında kritik bir rol oynamaktadırlar.

²⁰ OJ L 1, 4.1.2003, s. 65.

²¹ Komisyon'un Avrupa Parlamentosu'na, Konsey'e, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ne ve Bölgeler Komitesi'ne bildirimini. Doğal ve insan kaynaklı afetlerin önlenmesinde toplum tabanlı yaklaşım, COM (2009) 82 final.

Kutu 4: **Dayanıklılığı arttırmak ve savunmamızı geliştirmek.**

Kıyı taşkınlarından korunmaya yönelik olarak, Alkborough Flats, İngiltere Humber Haliçi'ndeki yeniden düzenleme planını yönetmiş, kıyı taşkınlarından korunmaya yönelik faydalar sağlamış ve kıyıların taşkınlarla karşı korunması için yapılmış tesislerin harcamaları azaltılmış ve ertelenmiştir. Planın, yaban hayatı ve ekosistem hizmetleri için sağladığı diğer faydaların yanında, tahmini 400.667 Sterlin (465.000 Avro) değerinde yıllık taşkın koruma faydası ve bugünkü değeri 12.2 milyon Sterlin (14 milyon Avro) olan toplam fayda sağlayacağı tahmin edilmektedir. Bu plan 10.2 milyon Sterline (11.8 milyon Avro) mal olmuştur ve 440 hektarlık tarım arazisinde gelgit habitatlarının restorasyonunu içermektedir.

2.4. Doğal Sermaye

Yeşil Altyapı, Komisyon'un 2020 hedeflerini içeren Çevre Eylem Programı'nın son teklifinde belirtildiği gibi, AB'nin doğal sermayesini savunma, koruma ve arttırmada önemli bir rol oynayabilir.²²

Arazi ve Toprak

Arazi ve toprak, AB'nin doğal kaynaklarının temel bileşenleridir ancak her yıl, 1.000 km²'nin üzerindeki arazinin; konut, sanayi, yollar veya rekreasyon amaçlı kullanımı söz konusudur.²³ Birçok bölgede toprak geri dönüşü olmayan bir şekilde erozyona uğramıştır veya düşük organik madde içeriğine sahiptir. Ayrıca, toprak kirliliği de ciddi bir sorundur.²⁴ Planlama ve karar alma sürecine YA konularını sistematik olarak dahil etmek, gelecekteki arazi kullanımlarıyla ilişkili ekosistem hizmetlerinin kaybını azaltmaya yardımcı olacak ve toprak fonksiyonlarının iyileştirilmesine ve restore edilmesine yardımcı olacaktır.

Tarım ve ormancılığa tahsis edilen arazilerin yönetimi, AB'nin doğal sermayesinin durumu üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Bu ilişki göz önünde tutularak, Ortak Tarım Politikası (OTP) ve kırsal kalkınma, YA'yı teşvik eden ve kırsalda yüksek doğa değerine sahip alanları geliştirmek için araçlar ve önlemler sunmaktadır. Bu araçlardan biri, Ortak Tarım Politikası'nın ilk ayağında çiftçilere sağlanan, arazi terki ve parçalanmasını önleyen büyük ölçekli doğrudan destektir. Diğer, OTP'nin ikinci ayağındaki kırsal kalkınma programları ile desteklenen daha küçük ölçekli önlemlerdir. Bu önlemler, üretken olmayan yatırımları ve Natura 2000 ağının bütünlüğünü arttıran tarımsal çevresel önlemler (örneğin; tarımsal peyzaj koruma önlemleri, ağaç çitlerin, tampon şeritlerin, terasların, kuru duvarların, silvo-pastoral önlemlerin vb. sürdürülmesi ve iyileştirilmesi) ödemelerini, değerli alan sınırlarının korunması, kırsal miras özelliklerinin korunması ve restore edilmesi konularında işbirliğini içermektedir.

Komisyon, Ortak Tarım Politikası reform önerilerine ek olarak yeşillendirme boyutlarını da eklemiştir. Örneğin, politikanın ilk ayağında ödemelerini alan çiftçilerin, mevcut kalıcı otlakları korumalarını, ekilebilir ve kalıcı tarıma elverişli topraklarının %7'sinin ekolojik odak alanlar oluşturmaları gerekliliğini içerir.²⁵ Doğru şekilde uygulanırsa, bu önlemler YA'ya katkıda bulunabilir. YA yaklaşımlarının uygulanması, ekosistem hizmetlerinin entegre olarak görülmesini gerektirir, kısa gıda tedarik zincirleri aracılığıyla sürdürülebilir, güvenli ve besleyici gıdalara erişim de dahil olmak üzere kırsal alanların çok işlevli yapısını vurgulayan dengeli bir yaklaşımı teşvik eder. Yeşil Altyapı bu nedenle ekolojik ve sürdürülebilirlik konularını kırsal ve kentsel peyzajdaki mekânsal planlamaya entegre etmeye ilişkin karar almada daha tutarlı bir yaklaşım getirecektir.

²² COM (2012) 710 final.

²³ Avrupa Çevre Ajansı, State of the Environment Report 2010 (Çevre Durumu Raporu 2010). <http://www.eea.europa.eu/soer>.

²⁴ Toprak tematik stratejisi ve devam eden faaliyetlerin uygulanması. Komisyon'un Avrupa Parlamentosu'na, Konsey'e, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ne ve Bölgeler Komitesi'ne raporu. COM (2012) 46 final.

²⁵ COM(2011) 625 final/2.

Kutu 5: **Tarımsal alanlarda eylem.**

İspanya'da Seville genç çiftçiler birliği, daha sürdürülebilir bir toprak yönetimi için bir model geliştirmek amacıyla öncü bir LIFE projesini yönetmiştir. Proje, büyük arboreal ekin alanı ve daha yoğun üretimin neden olduğu sedimantasyon artışı, gübre taşınımı ve pestisit kirliliği alanlarına odaklanmıştır. Hangi tür bitki örtüsünün erozyona karşı en iyi korumayı sağladığını tespit etmiştir. Toprağın daha iyi tutma kapasitesi, azalan agrokimyasal taşınımdan kaynaklı su kalitesindeki iyileşmeye ek bir faydadır. Bu aynı zamanda yerel peyzaj kalitesi ve biyolojik çeşitlilik üzerinde olumlu bir etki yapmıştır. Daha geniş bir ölçekte, arazi örtüsündeki değişim, tarım alanını özellikle iklim değişikliğine daha uyumlu ve dayanıklı hale getirmiştir.

Önümüzdeki yeni Ormancılık Stratejisi, diğer çevresel kaygıları birleştirecek ve Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi kapsamında orman alt hedefine ulaşılmasını ele alacaktır. Orman parçalanmasını ve bozulmasını önemli ölçüde azaltan ve bozulmuş ormanları restore eden önlemler, ormancılığa bağlı veya bundan etkilenen türlerin ve habitatların korunma durumunun ve ilgili ekosistem hizmetlerinin temininin iyileştirilmesine yardımcı olabilir. YA, orman alanlarında doğal unsurların ve fonksiyonların korunduğu ve geliştirildiği tutarlı bir çerçeve sağlayarak bu anlamda yapıcı bir katkıda bulunabilir.

Su

YA hususunu nehir havzası yönetimine entegre etmek, iyi su kalitesinin sağlanmasına, hidro-morfolojik basınçların etkilerinin hafifletilmesine ve taşkınlar ve kuraklıkların etkilerinin azaltılmasına önemli ölçüde katkıda bulunabilir.²⁶ Yeşil Altyapı ayrıca İçme Suyu Direktifi²⁷ ve Yeraltı Suyu Direktifi'nin²⁸ daha iyi uygulanması için uygun maliyetli seçenekler²⁹ sunar. Atık su arıtımı için de yenilikçi, çoklu fayda sağlayan, yüksek verimli ve uygun maliyetli yeşil çözümler geliştirilmektedir.³⁰

Kutu 6: **Su ile ilgili tarımsal çevre önlemleri hakkında eylem.**

Belçika'daki Sint-Truiden'de, köyü toprak erozyonu ve çamur seline karşı korumak için önlemler alınmıştır. Bunlar, havza içerisinde çimlendirilmiş su yolları, çimlendirilmiş tampon şeritleri ve su tutma alanında bekletme havuzlarını içermektedir. Bu önlemlerin toplam maliyeti (126 Avro/ha/20 yıl), çalışma alanındaki çamurlu su baskını hasarını düzeltme ve temizlik masraflarına (54 Avro/ha/yıl) ve mansapta daha iyi su kalitesi; daha düşük mansap tarama maliyetleri; bölge sakinleri için daha az psikolojik stres ve daha fazla biyolojik çeşitlilik dahil tüm ikincil faydalara kıyasla düşüktür. Daha fazla biyolojik çeşitlilik ve daha iyi peyzaj kalitesi yeni agro-turizm ve eko-turizm fırsatları yaratmıştır.

Deniz ortamı ile ilgili olarak, YA, denizde mekânsal planlama ve entegre kıyı alanı yönetimi³¹ konularındaki mevcut stratejilerin, özellikle de kıyı alanlarının sürdürülebilir yönetimi ve daha etkin kıyı koruma stratejilerinin uygulanmasına yardımcı olabilir.

26 Avrupa'nın su kaynaklarını korumak için bir plan. Komisyon'un Avrupa Parlamentosu'na, Konsey'e, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesi'ne ve Bölgeler Komitesi'ne bildirim. COM (2012) 673 final.

27 OJ L 330, 5.12.98, p. 32.

28 OJ L 372, 27.12.2006, p. 19.

29 The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB). Examples of Vienna, New York, Philadelphia, Vittel, <http://www.teebweb.org/>.

30 Bir YA örneği olarak Entegre Yapay Sulak Alanlar, atık su arıtması ve yüzme suyunu korumada AB politikası hedeflerini yerine getirmede yardımcı olabilir.

31 COM (2013) 133 final.

Balık stokları için faydalı ve geliştirilmekte olan mavi karbon³² yaklaşımı da deniz ortamındaki çoklu ekosistem hizmetlerini teşvik etmek için YA ilkelerinin uygulanmasından faydalanabilir.

Doğa Koruma

Natura 2000, Habitat³³ ve Kuş Direktifleri³⁴ kapsamında kurulan ekolojik bir ağıdır. Tüm Üye Devletlere yayılmış 26.000'den fazla alandan oluşur ve AB topraklarının %18'ini ve Üye Devletlerin yetki alanında kalan deniz sularının yaklaşık %4'ünü kapsar. Bu ağ, temel olarak AB'deki önemli türlerin ve habitatların korunması için kurulmuştur, ancak aynı zamanda insanlara birçok ekosistem hizmeti sunmaktadır. Bu hizmetlerin değerinin yıllık 200-300 milyar Avro³⁵ olduğu tahmin edilmektedir. Ağ kurmak ve birleştirmek için son 25 yılda yapılan çalışmalar, AB'nin YA'sının bel kemiğinin zaten yerinde olduğunu göstermektedir. Bozulmuş ortamları yeniden canlandırmanın ve popülasyonlarını geri getirmenin yanında YA'nın gelişimini kolaylaştırmak için kullanılacak bir biyolojik çeşitlilik deposu olarak görev yapabilir. Bu aynı zamanda, ekosistem parçalanmasının azaltılmasına, Natura 2000 ağındaki alanlar arasındaki bağlantının iyileştirilmesine ve böylece Habitat Direktifi'nin 10. Maddesinin hedeflerine ulaşılmasına yardımcı olacaktır.³⁶

---

32 <http://www.thebluecarbonproject.com/the-problem-2/>.

33 OJ L 206, 22.7.92, s. 7.

34 OJ L 103, 25.4.79, s. 1.

35 http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/index_en.htm.

36 http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/adaptation_fragmentation_guidelines.pdf.

3

Yeşil Altyapı İçin Bir AB Stratejisi Oluşturma

Önceki bölümlerde gösterildiği gibi, YA bir dizi önemli AB politika hedeflerine ulaşmada önemli katkılarda bulunabilir. Bu bölüm, YA'nın gelişimini teşvik etmek için yapılması gerekenleri ve AB düzeyinde nelerin yapılması gerektiğini ele almaktadır.

AB boyutu – ölçek ve politikalar

AB'de YA'nın gelişimi bir dönüm noktasındadır. Son 20 yılda, gittikçe daha fazla YA projesi gerçekleştirilmektedir ve yaklaşımın esnek, sağlam ve uygun maliyetli olduğunu gösteren çok sayıda deneyim bulunmaktadır. YA projeleri yerel, bölgesel, ulusal veya sınıraşan ölçeklerde yürütülmektedir. Ancak, YA'nın işleyişini optimize etmek ve faydalarını en üst düzeye çıkarmak için, YA'nın farklı ölçekleri üzerindeki çalışmalar birbiriyle ilişkili ve birbirine bağlı olmalıdır. Bu, farklı ölçeklerde minimum derecede tutarlılık ve uyum sağlandığında faydaların önemli ölçüde artırıldığı anlamına gelir. AB düzeyinde harekete geçilmezse, doğal sermayeyi geri kazanma ve ağır altyapı³⁷ maliyetlerini düşürme potansiyellerini tam olarak sağlamayan bağımsız birkaç girişim olacaktır. Bu nedenle, paydaşlar YA'yı geliştirmek ve yaymak için AB'den açık ve uzun vadeli bir taahhüt arayışı içindedirler.

YA'yı önemli politika alanlarına entegre etmek

Bölüm 2'de belirtildiği gibi, YA bölgesel kalkınma, iklim değişikliği, afet risk yönetimi, tarım/ormancılık ve çevre alanlarında önemli katkılarda bulunabilir. Çoğu durumda, YA'nın yapabileceği katkı zaten görülmektedir. Şu anda gerekli olan, YA'nın, bu politikaların uygulanmasına tamamen entegre olan mekânsal planlama ve bölgesel kalkınmanın standart bir parçası olmasını sağlamaktır. Yeşil Altyapının tüm potansiyeli ile bir sonraki bütçe döneminin (2014 - 2020) zaman dilimi içerisinde gerçekleşmesi ve Ortak Tarım Politikası, Uyum Fonu, Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Horizon 2020, Avrupa'yı Birleştirme Mekanizması, Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu ve Çevre için Finansal Araç (LIFE) gibi uygun fonlarla finanse edilen projelere entegrasyonunu kolaylaştırmak için bunun nasıl kullanılacağına dair kurallar mümkün olan en kısa sürede ortaya konmalıdır.

37 <http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#design>.

Tutarlı, güvenilir veri ihtiyacı

Tutarlı, güvenilir veriler YA'yı etkin bir şekilde uygulamak için çok önemlidir. Ekosistem hizmetlerinin doğru bir şekilde değerini bulması ve uygunsuz ekonomik değerlendirilmesinin yapılması, mekânsal planlama ve karar verme süreçlerinde altyapı ile ilgili YA çözümlerinin teşvik edilmesi için ekosistemlerin kapsamı ve durumu, sağladıkları hizmetler ve bu hizmetlerin değerleri³⁸ hakkında bilgiye ihtiyaç vardır. YA projeleriyle ilgili kararların çoğunun yerel, ulusal ve bölgesel düzeyde alınacağı açık olsa da, özellikle AB fonları tarafından desteklenen projeler için bilgiye dayalı kararlarda kullanılan verilerle ilgili olarak asgari bir tutarlılık teşvik edilmelidir.

Şu anda çok fazla veri olmasına rağmen, çoğu durumda tutarlı veya koordineli bir şekilde oluşturulmamış veya değerlendirilmemiştir. Komisyon, AB Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi bağlamında, Avrupa Çevre Ajansı, diğer araştırma kurumları ve birimleri, Üye Devletler ve paydaşlarla birlikte mevcut ve planlanan faaliyetlerden gelen verilerin en etkin şekilde kullanılmasını sağlamak için çalışmaktadır. Bu çalışma devam edecektir, ancak ideal olarak sağlanmalıdır ve bilim camiasının veri girdisi güçlendirilmelidir. AB'nin, bu süreçte, özellikle Horizon 2020, Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları gibi bu bilgi açığını gideren programlara mali destek sağlamak gibi önemli bir rolü olacaktır.

Bilgi tabanını geliştirmek ve yenilikçiliği teşvik etmek

Yeşil Altyapının uygulanması ile ilgili teknik konulardaki anlayışımız son yıllarda önemli ölçüde gelişmiştir. Bununla birlikte, biyolojik çeşitlilik (türler/habitatlar) ile ekosistemin durumu (canlılık, dayanıklılık ve üretkenlik) arasındaki ve ekosistemin durumu ile ekosistem hizmetlerini sunma kapasitesi arasındaki bağlantılar hakkındaki bilgimizi arttırmak için daha fazla araştırmaya ihtiyaç vardır. Ekosistem hizmetlerinin, özellikle de YA çözümlerinin sosyal, sağlık ve güvenlik/dayanıklılık alanında sağladığı faydalara değer biçilmesiyle ilgili daha fazla bilgi, YA'nın gelecekteki gelişiminin desteklenmesi için son derece yararlı olacaktır. Yenilikçi YA çözümlerini test etmek ve uygulamak için uygulamalı araştırmalara yapılan yatırımlar da teşvik edilmelidir.

YA'nın uygun maliyetli çözümler sunma potansiyeli; özellikle ulaşım, enerji, tarım, şehirlerimizin tasarımı ve işleyişi ve biyo-ekonominin³⁹ hızlandırılması ile ilgili teknolojilerin ve süreçlerin geliştirilmesi ile daha da artacaktır. 'Akıllı' şehirlerde, yeşil çatı ve duvarlar gibi yeşil özelliklerin kullanıldığı ve yeni malzemelerle yapılan "akıllı", kaynak verimli binalar, çevresel, sosyal ve sağlık yönünde faydalar sağlayabilir.⁴⁰ Teknolojinin yanı sıra, YA ile çalışan insanların, yenilikçi bir yaklaşıma geçmelerini sağlayan yeterli beceri ve yeterlilikleri edinmesi gereklidir. Yetenekli personelin yeniden yetiştirilmesi ve daha fazla eğitim verilmesi yoluyla beceri eksikliklerinin giderilmesi, orta vadede yeterince eğitilmiş bir işgücünün sağlanması için esastır.

AB düzeyinde, Horizon 2020 ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, YA'nın araştırma ve yenilikçilik alanlarında desteklenmesi için potansiyel kaynaklardır.

38 Ekosistemler ve hizmetlerinin haritalanması ve değerlendirilmesi üzerine yöntemsel çalışma Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi'nin 5. Eylemi kapsamında yapılmıştır. Ancak bu gibi bilgilerin YA konularına uyarlanması gerekmektedir (bakınız örnekler: http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_en.htm). İklim değişikliği politikası kapsamında AB yakın zamanda, AKAKDO sektöründe sera gazı hesaplarının uyumlaştırılması ve Üye Devletler'in hesaplama sistemlerinin iyileştirilmesi ve genişletilmesi için bir yol haritasının oluşturulmasına dair bir mevzuat çıkarttı. Bu mevzuat, (yönetilen) ekosistemlerin sera gazı performanslarıyla ilgili tutarlı ve AB ölçeğinde verinin mevcut olmasını sağlayacaktır: Sera gazı salımlarının hesaplama kuralları, arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık faaliyetleri sonucu tutulan sera gazı salımları ve bu faaliyetlere ilişkin eylemlerle ilgili bilgi hakkında Avrupa Parlamentosu ve Konsey kararı.

39 COM (2012) 60 final.

40 Akıllı uzmanlaşma yoluyla akıllı ve sürdürülebilir büyümeyi birleştirmek. Avrupa Komisyonu, 2012.

YA projeleri için finansal destek sağlanması

Önemli sektörlerde YA'nın politika uygulamalarına entegrasyonu, AB'de YA'nın uygulanmasını teşvik etmek için ilgili fon desteğini sağlayacaktır. Özel sektör de YA yatırımlarında rol almalıdır. Bununla birlikte, YA projeleri karmaşıktır ve özellikle kalkınmanın ilk aşamalarında kaçınılmaz olarak risklidir. AB, finansal araçlar (risk paylaşımı uygulamaları gibi), kamu ve özel fonları içeren çok ortaklı anlaşmalar yoluyla riski azaltmalıdır. Potansiyel yatırımcıların (belediye, bölge yönetimleri, özel yatırımcılar) YA projeleri geliştirmek için teknik desteğe ihtiyacı vardır.⁴¹ Komisyon ve Avrupa Yatırım Bankası (EIB), YA projeleri de dahil olmak üzere biyolojik çeşitlilikle ilgili yatırımları desteklemek için bir finansman aracı oluşturmak konusunda çeşitli seçenekleri araştırmaktadır.

AB düzeyinde YA projeleri

Dağ silsileleri (Alpler, Pireneler, Karpatlar), nehir havzaları (Ren, Tuna) ve ormanlar (Fin-İskandinav Ormanları) gibi birçok coğrafi özellik, ulusal sınırların ötesine geçmekle birlikte AB'nin ortak doğal ve kültürel mirasının ve kimliğinin bir parçasıdır. Bu durum koordineli, birlikte gerçekleştirilen eylemler ve pan-Avrupa vizyonu gerektirir. Bugüne kadar, büyük ölçekli altyapı girişimleri, ulaşım, enerji ile bilişim ve iletişim teknolojilerine⁴² odaklı olarak planlanmıştır. Buna eşdeğer bir araç, Avrupa'nın YA'sı için trans-Avrupa öncelikli eksenler, TEN-G (gri altyapı sektörlerindeki trans-Avrupa ağlarına dayanan) geliştirmek dolaylı sosyal ve ekonomik faydaların yanında, Avrupa'nın en ikonik ekosistemlerinin bazılarının dayanıklılığı ve canlılığını güvence altına almak için önemli faydalar sağlayacaktır. Bu tür girişimler, ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde örnek teşkil edebilecek aynı zamanda politika, planlama ve finansman kararlarında trans-Avrupa YA'nın da gelişiminin önemini artıracak öncü girişimler olacaktır. Üye Devletler ve bölgeler, ERDF (European Regional Development Fund/Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu)⁴³ ve Avrupa bölgesel işbirliği programları⁴⁴ tarafından desteklenen makro-bölgesel stratejiler aracılığıyla sınır ötesi/uluslar ötesi bağlamda YA geliştirme fırsatlarından yararlanma konusunda teşvik edilmektedir.

Kutu 7: AB düzeyinde YA projeleri.

Avrupa Yeşil Kuşak girişi, Barents Denizi'nden Karadeniz'e uzanan ekolojik bir ağıdır. Amacı, insan faaliyetlerini doğal çevre ile daha iyi uyumlaştırmak ve yerel toplulukların sosyo-ekonomik gelişimi için fırsatları arttırmaktır. Sınırlar boyunca veya sınıraşan milli parkları, tabiat parklarını, biyosfer rezervlerini, sınıraşan korunan alanları ve korunmayan alanları birbirine bağlar. Doğanın korunmasına dayalı bölgesel kalkınma girişimlerini destekler. İnsanlık tarihinin en önemli engellerinden birini (demir perde) Avrupa'nın en etkileyici ve kırılabilir alanlarını koruyup muhafaza ederek onu uzlaşma ve sınır ötesi işbirliği için bir sembol haline getirmektedir.

---

41 http://ec.europa.eu/environment/enveco/biodiversity/pdf/BD_Finance_summary-300312.pdf.

42 COM (2011) 676 final, COM(2011) 665 final.

43 Baltık Denizi Stratejisi ve Tuna Stratejisi.

44 http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

4

Yeşil Altyapının Geliştirilmesi İçin AB Stratejisi

Komisyon, doğal sermayemizi korumaya, güçlendirmeye ve Avrupa 2020 hedeflerine ulaşmaya yardımcı olan bir AB YA Stratejisi geliştirmeye kararlıdır. YA'nın potansiyel faydaları ve AB'nin gelişiminde oynayabileceği rol hakkında yukarıda belirtilen düşüncelere dayanarak, stratejinin politika sinyalleri ile teknik veya bilimsel eylemlerin bir birleşimini sağlayan bir çerçeve biçimini alması gerektiğini düşünmektedir. Bu aşamada, stratejinin mevcut mevzuat, politika araçları ve finansman mekanizmaları bağlamında uygulanabileceği görüşündedir. Aşağıda belirtilen unsurları içerecektir.

Ana politika alanlarında YA'nın desteklenmesi

Bölgesel veya uyum kapsamındaki, iklim değişikliği ve çevre politikaları, afet risk yönetimi, sağlık ve tüketici politikaları, Ortak Tarım Politikası ve bunlarla ilişkili finansman mekanizmaları, Yeşil Altyapının destekleneceği ana politika alanları olacaktır. 2013 yılı sonuna kadar Komisyon, Yeşil Altyapının 2014'ten 2020'ye kadar bu politikaların uygulanmasına nasıl entegre edileceğini belirleyen teknik kılavuzlar geliştirecektir. Bu ana politika alanları çerçevesinde, önemli paydaş gruplarının YA konusunda bilinçlendirilmesi ve bilgi alışverişi için özel bir BT platformu geliştirmek de dahil olmak üzere en iyi uygulamaları teşvik etmek konusunda adımlar atılacaktır.

Ayrıca, YA ile ilgili yenilikçiliğin, Avrupa'yı Birleştirme Mekanizması gibi birkaç AB aracı ile nasıl finanse edilebileceğini de değerlendirecektir. Örneğin TEN-T politikasında, önerilen koridor yaklaşımı çerçevesinde, Yeşil Altyapı projelerin ayrılmaz bir parçası olarak tanıtılabilir.

Bilgiyi geliştirmek, bilgi tabanını güçlendirmek ve yenilikçiliği teşvik etmek

AB Biyoçeşitlilik Stratejisi bağlamında haritalama ve değerlendirme çalışmalarının sürdürülmesine ek olarak, Komisyon 2015 yılına kadar, karar vericilerin elindeki, YA uygulamasına ilişkin teknik ve mekânsal verilerin kapsamını ve kalitesini gözden geçirecektir. Gözden geçirme ayrıca, bu bilgilerin oluşturulmasını, analiz edilmesini ve yayılmasını düzenleyen mevcut düzenlemelerin, özellikle bilgi paylaşım olanaklarının daha iyi kullanılmasıyla nasıl geliştirilebileceğini de inceleyecektir.

2013 yılına kadar Komisyon, Horizon 2020 bağlamında, devam eden haritalama ve değerlendirme çalışmasını metodolojik olarak desteklemek, bilgi tabanını geliştirmek ve YA'nın geliştirilmesine yardımcı olacak yenilikçi teknolojiler ve yaklaşımlar geliştirmek ve teşvik etmek için ihtiyaç ve fırsatları değerlendirecektir. Ayrıca, YA dostu ürünlere yönelik "pazarı büyütme" için özellikle fiziksel yapı taşları ve prosedürleriyle ilgili olarak teknik standartların katkısını değerlendirecektir.

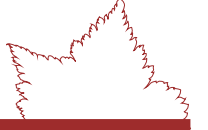
Finansmana erişimin iyileştirilmesi

Komisyon, YA'yı desteklemek için yenilikçi finansman mekanizmaları oluşturma fırsatlarını araştırmaya devam edecektir. EIB ile birlikte, YA projeleri geliştirmek isteyen kişileri desteklemek için 2014 yılına kadar bir AB finansman mekanizması kurmayı taahhüt etmektedir.

AB düzeyinde YA projeleri

Komisyon, 2015 yılı sonuna kadar bir AB TEN-G girişimi geliştirme fırsatlarını değerlendirmek için bir çalışma yürütecektir. Çalışma, bu tür bir girişimin maliyetlerinin ve ekonomik, sosyal ve çevresel faydalarının bir değerlendirmesini içerecektir.

5

Sonuç

Yeşil Altyapı, AB'nin temel politika hedeflerinin çoğuna ulaşmada önemli katkılar sağlayabilir. AB'nin, YA'nın gelişimini desteklemesinin en iyi yolu, mevcut yasal, politika ve finansal araçlar dahilinde YA projelerini teşvik etmek ve kolaylaştırmak için bir çerçeve oluşturmaktır. Üye Devletlerin bu fırsatları geliştirerek YA'nın uygulanmasını desteklemeleri ve sürdürülebilir kalkınma için faydalarından istifade etmeleri teşvik edilmektedir. Bu belge YA'yı teşvik etmenin gerekçelerini ve gelecekteki AB stratejisinin özelliklerini açıklamaktadır. 2017 yılının sonuna kadar, Komisyon YA'nın geliştirilmesi konusundaki ilerlemeyi gözden geçirecek ve gelecekteki eylem önerileriyle birlikte alınan dersler hakkında bir rapor yayımlayacaktır.

KOMİSYON ÜYELERİ ÇALIŞMA BELGESİ
Yeşil Altyapı (YA) ile İlgili Teknik Bilgiler

Eşlik ettiği belge
AVRUPA PARLAMENTOSU, KONSEYİ,
AVRUPA EKONOMİK VE SOSYAL
KOMİTESİ VE BÖLGELER KOMİTESİNE
KOMİSYONUN BİLDİRİMİ

1

Yeşil Altyapının Bileşenleri

Fiziksel yapı taşları: Doğal fonksiyonların ve süreçlerin, içinde ve tarafından sürdürüldüğü yeşil alanlar ağı.

YA'ya katkıda bulunan fiziksel unsurlar çeşitlidir, her konuma veya alana özgüdür ve ölçeğe oldukça bağlıdır. Yerel ölçekte, biyolojik çeşitlilik açısından zengin parklar, bahçeler, yeşil çatılar, göletler, ağaçlıklar, ağaç/çalı çitler, çayırlar, restore edilmiş terk edilmiş endüstri alanları ve kıyı kumulları birden çok ekosistem hizmeti sunuyorsa YA'ya katkıda bulunabilir. Yeşil köprüler ve balık merdivenleri bağlantı elemanlarıdır. Geniş korunan alanlar, büyük göller, nehir havzaları, yüksek koruma değerine sahip ormanlar, geniş otlaklar, düşük yoğunluklu tarım yapılan alanlar, geniş kumul sistemleri ve kıyı lagünleri de bölgesel veya ulusal ölçekteki örneklerden bazılarıdır. AB ölçeğinde, uluslararası nehir havzaları, ormanlar ve sıradağlar gibi sınır aşan unsurlar AB'nin uluslararası YA'sına örneklerdir. Bunların önemli bir işlevi vardır: Çoklu fayda sağlamak veya hizmetlerini sunabilmesi için ekosistemler arasında bağlantıyı kurmak.

Projeler: Toplum yararına olan birçok ekosistem hizmetinin güvenceye alınması için doğanın, doğal fonksiyon ve süreçlerin korunması, iyileştirilmesi veya restorasyonu amacıyla tasarlanan müdahaleler.

Çoğu YA olarak adlandırılmamış olsa da Avrupa'da artık yüzlerce YA proje örneği bulunmaktadır. Bu girişimlerden en önemlileri, Fransızlar'ın 'trame verte et bleue' (yeşil ve mavi pencere), Almanların 'Wiedervernetzungsprogramm' (yeniden ağ oluşturma), Birleşik Krallık'ın 'room for nature' (doğa için yer) girişimi, Hollanda'nın 'room for the river' (nehir için yer) girişimi, Estonya ve Hollanda'nın ekolojik ağları veya Güneydoğu Aşağı Tuna Yeşil Koridorudur (üye ülkelerin YA projeleri ile ilgili daha fazla örnekler için Bölüm V'e bakınız).

Planlama: Doğanın, doğal fonksiyonların ve süreçlerin korunmasını, iyileştirilmesini ve restorasyonunu mekansal planlama ve bölgesel kalkınmaya entegre etmek ve topluma ilişkin faydaları sürdürülebilir bir şekilde sunmak.

Ne YA, ne de başka bir yaklaşım tüm faydaları aynı anda en üst düzeye çıkaramaz, bu nedenle verilecek ödünlerin de dikkatlice değerlendirilmesi gerekir. Ancak planlama süreçlerine YA'yı entegre etmek, tüm ilgili konuların değerlendirilmesini ve en çok faydayı elde etmek için tutarlı bir karar alınmasını sağlayacaktır. YA'nın planlarda bu şekilde "ana akımlaştırılması" kapsayıcı uzun vadeli strateji ve planlar açısından özellikle önem taşımaktadır.

Araçlar: Doğanın topluma sağladığı faydaların değerini anlamamıza ve bu faydaları sürdürmek ve arttırmak için gerekli yatırımları harekete geçirmemize yardımcı olan metodoloji ve teknikler.

2

Yeşil Altyapının Faydaları ve Fonksiyonları

Tablo 1: Temel Yeşil Altyapı faydalarına genel bakış

Fayda Grubu	Belirli Yeşil Altyapı Faydaları
Doğal kaynakların verimliliğinin artırılması	Toprak verimliliğinin korunması
	Biyolojik kontrol
	Tozlaşma
	Tatlı su kaynaklarının depolanması
İklim değişikliğini azaltma ve iklim değişikliğine uyum	Karbon depolanması ve karbon tutulması
	Sıcaklık kontrolü
	Fırtına hasar kontrolü
Afet önleme	Erozyon kontrolü
	Orman yangını riskinin azaltma
	Taşkın tehlikesini azaltma
Su yönetimi	Su akışlarının düzenlenmesi
	Su arıtma
	Su temini
Arazi ve toprak yönetimi	Toprak erozyonunun azaltılması
	Toprağın organik maddesinin korunması/ artırılması
	Toprak verimliliğinin ve üretkenliğinin artırılması
	Arazi alımının, parçalanmasının ve toprak sızdırmazlığının azaltılması
	Arazi kalitesinin artırması ve araziyi daha çekici hale getirmesi
	Daha yüksek emlak değerleri
Koruma ile ilgili faydalar	Habitat, tür ve genetik çeşitliliğin varlık değeri
	Gelecek nesiller için habitatın, türlerin ve genetik çeşitliliğin miras ve diğerkamlık değerleri
Tarım ve ormancılık	Çok işlevli/dayanıklı tarım ve ormancılık
	Tozlaşmanın artırılması
	Zirai mücadelenin güçlendirilmesi

Fayda Grubu	Belirli Yeşil Altyapı Faydaları
Düşük karbonlu ulaşım ve enerji	Daha iyi entegre edilmiş, daha az parçalı ulaşım çözümleri Yenilikçi enerji çözümleri
Yatırım ve istihdam	Daha iyi bir imaj Daha çok yatırım Daha çok istihdam Emek verimliliği
Sağlık ve refah	Hava kalitesi ve gürültü düzenleme Egzersiz ve tesisler için erişilebilirlik Daha iyi sağlık koşulları ve sosyal koşullar
Turizm ve rekreasyon	Daha cazip destinasyonlar Rekreasyon olanaklarının çeşitliliği ve kapasitesi
Eğitim	Kaynak ve 'doğal laboratuvar' öğretimi
Dayanıklılık	Ekosistem hizmetlerinin dayanıklılığı

Kaynak:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#implementation>, uyarlanmış.

Tablo 2: Avrupa'da seçili bazı YA projelerindeki maliyet ve fayda örnekleri

Proje	Konum	Maliyet ve Faydalar
Nijmegen'in Lindenholt mahallesi için kentsel doğa	Hollanda	Referans senaryonun gri senaryo (asfalt alan) ve Yeşil Altyapı senaryosuyla (tüm alana ağaç dikilmesi) karşılaştırılması. Farklı seçeneklerin sermaye ve bakım maliyetleri. Partikül madde ve NOx'in sağlığa etkilerinin, gürültünün etkilerinin, taşkın etkilerinin, su arıtma maliyetlerinin, çevrenin verdiği keyfin, rekreasyon, iklimin düzenlemesi, rüzgâr sığınağı etkileri nedeniyle azalan enerji maliyetleri, seyahat süresine etkisi ve karbon tutumu tahminleri. Bugünkü net değerler: Gri senaryo için 275 milyon Avro zarar, Yeşil Altyapı senaryosunda 230 milyon Avro kazanç.
Blackwater Haliçi	Birleşik Krallık	Deniz seviyesindeki yükselme ve gelgit sulak alanlarında kıyı darlığı nedeniyle oluşan taşkına karşı korumanın maliyet ve faydaları. Faydalar arasında balıkçılık üretimi, karbon tutumu ve diğer çevresel faydaları bulunmaktadır. Maliyetler arasında yeniden düzenleme maliyetleri, bakım maliyetleri ve tarım arazilerinin fırsat maliyetleri yer almaktadır. Çalışma, özellikle koruma ve rekreasyon için pazarlanmayan faydalar göz önünde bulundurulduğunda, yeniden düzenleme yönetiminin uygun maliyetli olabileceğini göstermektedir (Bugünkü net değeri 25 yıl boyunca 106 milyon Sterlin veya 100 yıl boyunca 192 milyon Sterlin).
Elbe Nehri taşkın yatağı restorasyonu	Almanya	Kayan seddeler (dike shifting) yoluyla doğanın restorasyonu, tarımın etkisinin azaltılması ve balık merdivenlerinin inşası. Fayda-maliyet oranları senaryolara göre 2,5 ile 4,1 arasında değişmektedir. Para getirmeyen rekreasyon, taşkın koruması ve karbon faydaları, faydaların değerini artıracaktır. Maliyetler kaçınma maliyetlerini, mühendislik maliyetlerini ve arazi fırsat maliyetlerini kapsamaktadır.

Sint-Truiden tarım ekosistemi	Belçika	Çimlendirilmiş suyolları, çimlendirilmiş tampon şeritler, tutma havuzları ve su toplanma alanında toprağı koruma amaçlı sürme dahil olmak üzere köyün toprak erozyonuna ve çamur taşmalarına karşı korunması eylemleri. Bu tedbirlerin toplam maliyeti, çalışma alanındaki çamurlu su baskınlarının neden olduğu hasarın onarımı ve temizlik masraflarından (54 Avro/ha/yıl) ve daha iyi akış aşağı su kalitesi; daha düşük aşağı havza tarama maliyetleri; sakinleri için daha az psikolojik stres ve daha fazla biyolojik çeşitlilik gibi tüm ikincil faydaların giderilmesine kıyasla düşüktür (126 Avro/ha/20 yıl).
Skjern Nehri taşkın yatağının restorasyonu	Danimarka	Danimarka'daki Skjern Nehri taşkın yatağının restorasyonu 44,2 milyon ABD Doları'na mal olacaktır ancak su boşaltmanın (taşkınları önlemek için kullanılmakta) önüne geçilmesi ile şu anda 2.3 milyon ABD doları ve sonuç faydaları ile 84.6 milyon ABD doları net fayda sağlayacaktır. Faydalar arasında avcılık, balıkçılık, rekreasyon olanakları ve biyolojik çeşitliliğin korunması sayılabilir.
Gardon Nehri mansap restorasyonu	Fransa	Rekreasyon (yürüyüş, yüzme, kanoculuk, balıkçılık) amaçlı kullanılan nehrin restorasyonu. Kullanım ve kullanım dışı değerlerin belirlenmesi. Maliyetler arasında, kentsel ve endüstriyel kirlilik, nehir yapaylaştırılması, tarımsal kirlilik, vb. ile bağlantılı yatırımlar ve işletme maliyetleri yer almaktadır. İyileştirmelerin güncel genel net değeri 36 milyon Avrodur. Fayda-maliyet oranı 1,9'dur.
Ulusal Orman	Birleşik Krallık	Ulusal Orman arazisinin %33'ünde ormanlık alanlar ve öncelikli açık habitatlar oluşturmak için uzun vadeli bir proje kapsamında, bazı eski katı atık sahaları, taş ocakları, diğer eski terkedilmiş endüstri sahalarını içeren geniş yenileme alanı. Çalışmada, büyük ölçüde rekreasyondan, düşük katkılarıyla da özellikle karbon, biyolojik çeşitlilik ve estetik değerler kaynaklı faydalardan 1.623 milyon Sterline karşılık, hedeflere ulaşmak için gerçek ve öngörülen harcamalara dayanarak 178 milyon Sterlin maliyet tahmin edilmiştir. Sonuçlar bugünkü değerle net 1,44 milyar Sterlindir ve 9.1: 1 maliyet fayda oranını göstermektedir.
Hoge Kempen Milli Parkı	Belçika	Doğal varlıklar iş alanları yaratılmasına katkıda bulunur. Yerel bir STK 2006 yılında yoğun nüfusu olan Limburg bölgesinde, politika yapıcılarını Belçika'nın ilk milli parkını oluşturmak için ekonomik bir argümanla (iş yaratma) ikna etti: 'Hoge Kempen Milli Parkı' biyolojik çeşitliliğin korunmasının yanında 400 civarında istihdam yarattı ve bu tarihi, sanayiden arındırılmış bölgede turizm alanında özel yatırımları teşvik etti. Turistler, eski kömür madenlerinde geri dönmeye başlayan doğayı, kendine özgü peyzaj ve biyolojik çeşitlilik değerlerini takdir etmektedir. (TEEBcase, Schops 2011).
Ekostaden Augustenborg (şehir yenilenme girişimi)	Malmö, İsveç	Yağmur suyu yüzey akış miktarı yarı yarıya azaldı. Alanın görüntüsü iyileştirildi. Biyolojik çeşitlilik %50 arttı (yeşil çatılar kuşları ve böcekleri kendine çekmiştir ve açık yağmur suyu sistemi yerel bitkiler ve yaban hayatı için daha iyi bir ortam sağlamaktadır). Çevreye olan etki %20 azaldı. İşsizlik %30'dan %6'ya düştü. Kiracı devri %50 azaldı.
Kuzeybatı Ulusal Ekonomisi (NENW)	Birleşik Krallık	İnsan sağlığı/refahı, sosyal, çevresel, ekonomik (örneğin, çevresel ve ilgili alanlarda 109.000 işi destekleyerek, çevreden elde edilen doğrudan brüt katma değer (GVA) 2,6 milyar Sterlin olarak hesaplanmıştır).
Kennet ve Avon kanal restorasyonu	Birleşik Krallık	Korunan habitatlar, daha iyi atık yönetimi, turizm, ekonomik (doğrudan ve dolaylı istihdam 1997 ve 2002 arasında toplamda 150 tam zamanlı istihdamdan (FTE) 210'a çıkmıştır). Toplam 1.198-1.353 tam zamanlı iş yaratılmış ve korunmuştur.

Galler Balıkçılık	Birleşik Krallık	Habitat iyileştirmeleri, popülasyon artışı (örneğin her yıl >2.000 erişkin somon ve alabalık artışı), 20:1'lik pazarlama yatırım getirisi, 10 milyon Sterlinlik artan gelir, istihdam (en az 75 ek tam zamanlı iş), turizm (yılda tahmini 2.1 milyon Sterlin ek gelir).
Yeşil çatı inşaat yönetmeliği	Basel, İsviçre	Basel'in düz çatı alanının %23'ü artık yeşildir (2007'de 700.000 m ² olarak tahmin edilmiştir); nesli tükenmekte olan omurgasız türler korunmaktadır; Basel'de tasarruf (ilk teşvik programı) yılda dört giga watt saat ve 3.1/yıldır (ikinci program); yeşil çatı montajı ile yerel işletmeler gereç ve malzeme satışlarından kâr elde etmektedir; işletme sahipleri için enerji tasarrufu sağlanmaktadır; Basel'in başarıları dünya çapında tanınmıştır.

Kaynak:

http://ec.europa.eu/environment/enveco/biodiversity/pdf/GI_DICE_FinalReport.pdf, uyarlanmış.

3

Yeşil Altyapı ve Avrupa Politikaları

Tablo 3: AB seviyesinde YA politikaları ve araçları

Politika alanı	Yeşil Altyapı için dikkate alınan AB politikaları ve araçları	Olası önlemler
AB 2020	AB 2020 Stratejisi Yenilikçilik Birliği öncü girişimi AB 2020/Kaynak Verimli Avrupa için Yol Haritası uyarınca Kaynak Verimliliği öncü girişimi	Bildirim yoluyla politika sinyali vermek YA'nın eko-yenilikçiliğe katkıları konusunda detaylı takip YA'nın kaynak verimliliğine (özellikle arazi ve ekosistemler) katkıları konusunda detaylı takip
Çevre Stratejisi	Yedinci Çevre Eylem Planı (EAP)	Yeşil Altyapının entegre stratejilere dahil edilmesi ve sağlığa olan faydalara ağırlık vererek planlanması
Tarım Politikası	OTP 1. Ayak – Çapraz uyumu da içeren yeşillendirme önlemleri OTP 2. Ayak – Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarımsal Fonu OTP 2. Ayak – Eğitim, danışmanlık, yayım hizmetleri, planlama hükümleri - Çiftlik Danışma Sistemi	Ekolojik odak alanları, ürün rotasyonu, daimi otlakların ve fonksiyonel tarım alanlarının bakımı ve restorasyonu vb. 2. Ayak altındaki yeşillendirme önlemleri (tarımsal çevre önlemleri) Yeşil Altyapının eğitim ve öğretime entegrasyonu ve kırsal alanların yeniden kurulması
Ormancılık Politikası	1998 AB Ormancılık Stratejisi ve yaklaşan yeni AB Orman Stratejisi	Yeşil Altyapının ormancılık planlama ve amenajmanına entegrasyonu (ormanların birleştirilmesi ve restorasyonu)
Biyolojik Çeşitlilik ve Doğa	AB 2020 Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi Kuş Direktifi Habitat Direktifi AB deniz aşırı ülkelerindeki biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetleri (BEST) için gönüllülük planı LIFE+ Yönetmeliği	Tüm hedeflerin, özellikle 5, 6 ve 7 numaralı faaliyetlerle bağlantılı olanların geliştirilmesi ve uygulanması Madde 3'ün uygulanması Madde 10'un uygulanması AB'nin denizaşırı bölgelerinde YA'nın finanse edilmesi Yeşil Altyapı projelerinin finanse edilmesi

Politika alanı	Yeşil Altyapı için dikkate alınan AB politikaları ve araçları	Olası önlemler
Su Politikası	Su Çerçeve Direktifi/Nehir Havza Yönetim Planları Taşkın Direktifi AB Kuraklık Politikası (Su Kıtlığı ve Kuraklık Bildirimi) AB Su Blueprint Belgesi	Nehir havza yönetimine YA'nın uygulanması Taşkın yönetimi için daha iyi ekolojik seçenekler Kuraklığa karşı dayanıklılık oluşturmak için YA çözümlerinin kullanılması Doğal su tutma önlemleri
Toprak Politikası	Toprak Koruma için Tematik Strateji Toprağı koruma çerçevesini oluşturmak için bir Direktif önerisi	Toprak sızdırmazlık kılavuzları Toprak konularında entegre planlama
İklim Değişikliği Politikası	AB İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi 2050 Düşük-Karbon Yol Haritası	Uyum için YA kılavuzu AKAKDO
Bölgesel Uyum ve Yenilikçi Finansman dahil olmak üzere Uyum Politikası	Bölgesel Politika (Uyum Politikası) Büyük projelerin (Jaspers) hazırlanması ve yenilikçi finansman (Jessica, Jeremie vb.) için Teknik Yardım. Makro-bölgesel stratejiler: Tuna Bölgesi için AB Stratejisi / Baltık Denizi Bölgesi için AB Stratejisi ve gelecek Makro-Bölgesel Stratejiler	YA'nın ERDF, CF ve ESF önceliklerine dahil edilmesi Büyük YA projeleri için yenilikçi fon kullanımı YA'nın programlara dahil edilmesi ve makro-bölgesel stratejilerin yanı sıra sınır ötesi, ulusötesi ve bölgeler arası programların uygulanması. (örneğin, Alpine Sözleşmesi)
Taşıma ve Enerji	TEN-T (The Trans-European Transport Network/Trans-Avrupa Ulaşım Ağı) TEN-E (The Trans-European Energy Networks for Energy/Trans-Avrupa Enerji Ağları) AB Taşıma Etki Analizi ile ilgili Beyaz Kitap Enerji Politikası Avrupa'yı Birleştirme Aracı (CEF)	TEN yönergelerinde parçalanmayı sınırlamak ve bağlantıyı iyileştirmek için önlemler alınması Düşük karbonlu taşıma planlaması için YA kullanılması Binalarda enerji verimliliğine örnek olarak kentsel YA YA'nın TEN'lerin uygulamasına entegre edilmesi
Etki Değerlendirme, Hasar Önleme ve İyileştirme	Çevre Etki Değerlendirmesi (ÇED) Direktifleri Stratejik Çevresel Etki Değerlendirmesi (SÇD) Direktifi Çevresel Sorumluluk Direktifi	ÇED Direktifinin revizyonlarını uygulamak ÇED ve SÇD'ye biyolojik çeşitlilik ve iklim değişikliğinin dahil edilmesi hakkında kılavuz YA'yı iyileştirmenin bir parçası olarak değerlendirmek

Politika alanı	Yeşil Altyapı için dikkate alınan AB politikaları ve araçları	Olası önlemler
Mekansal Planlama	Avrupa Mekansal Gelişme Perspektifi ESPON 2013 Programı AB 2020 Bölgesel Ajandası Kentsel Strateji	YA'yı tüm bölgesel seviyelerde desteklemek YA'yı bölgeler arası araç olarak desteklemek Entegre mekansal planlama için YA'yı kullanmak YA'yı kentsel veya kent çevresi çözümlerinde desteklemek
Deniz ve Kıyı Alanları Politikası	Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi AB Denizel Mekânsal Planlama Stratejisi Entegre Kıyı Alanları Yönetimi (ICZM) 2002 Önerileri Balıkçılık Politikası/Avrupa Denizcilik ve Balıkçılık Fonu (EMFF)	Denizel çevreye YA'nın uygulanması Denizlerin entegre mekânsal planlamasında YA'nın kullanılması Kıyı ekosistemi hizmetlerinin sağlanmasında YA'nın kullanılması Denizlerde YA'nın EMFF eylemlerine dahil edilmesi
Çevre ve Sağlık	Çevre ve Sağlık Eylem Planı 2004-2010	Özellikle kentsel alanlarda sağlık faydaları nedeniyle YA'yı kullanmak
Araştırma	Araştırma Politikası/Horizon 2020, araştırma ve yenilik (inovasyon) için çerçeve programı	Yeşil Altyapı ile ilgili araştırma projelerinin finanse edilmesi
Dış İşbirliği	AB dış kalkınma işbirliği	Yeşil Altyapı tabanlı kalkınma çözümlerinin desteklenmesi
Tehlike Tepkisi	Afet riskini azaltma politikası	Acele olmayan haritalama için Copernicus ürünlerinin Yeşil Altyapı ile ilgili bilgilerle kullanılması Ekosistem tabanlı risk azaltma için YA'nın kullanılması

Kaynak:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#implementation>, uyarlanmıştır.

Yukarıda bahsedilen AB seviyesindeki eylemlere ek olarak, Yeşil Altyapının daha iyi harekete geçirilmesi için ulusal, bölgesel, yerel roller ve sorumluluklar güçlendirilmelidir.

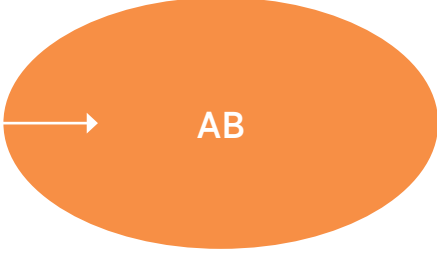
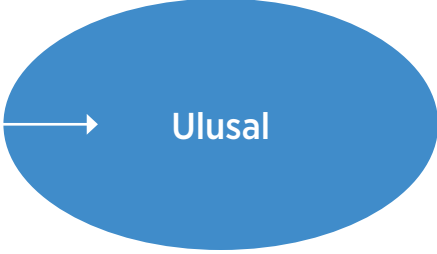

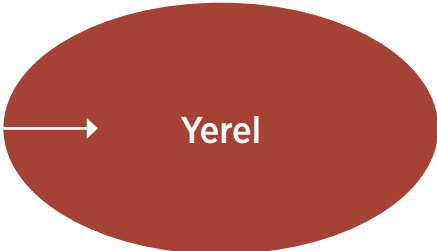
Üye Devletlerde yeterliliklerin nasıl dağıldığına bağlı olarak, YA'nın stratejik kapsamı ve vizyonunu geliştirmede ulusal makamların önemli bir rolü bulunmaktadır. Bunu sağlamak için bölgesel ve yerel makamlara YA'nın nasıl planlanacağı ve yönetileceği konusunda anlaşılır bir rehberlik ve yönlendirme verilebilir, kendi ulusal planlama politikası çerçevelerini kullanarak bölgesel veya yerel planlama makamlarının yerel kalkınma planlama ve politikasında YA hükümlerini dikkate alma ihtiyacını ortaya koymalarını sağlayabilir. Ulusal makamlar, YA ile ilgili özellikle tasarlama, haritalama, değerlendirme,

uygulama, yayma, politika ve planlamaya entegre etme konularındaki iyi uygulamalar gibi bölgesel bilgilerin toplanmasına ve paylaşılmasına da yardımcı olabilir.

Yeşil Altyapının başarıyla uygulanmasında da bölgesel veya yerel idarelerin önemli bir rolü vardır. Çoğu Avrupa ülkesinde bu birimler saha planlama kararlarından sorumludur. Çevre, planlama, tarım, sosyal hizmetler ve hazine gibi farklı idari birimlerin birlikte çalışması gerekebilir. Yerel halk, paydaşlar ve plancılar ile yakın bağları olması nedeniyle, yerel yetkililer, iletişimi, halkın katılımını ve paydaşların katılımını sağlamak için uygun bir konumdadır. Detaylı YA (ana) planlamasında bölgesel veya yerel idarelerin öncü kuruluşlar olarak görülmesi gereklidir. YA planlamasında konuları, tehditler, kısıtlayıcı unsurlar, öncelikler, fırsatlar ve bölgesel faktörler de (coğrafi, çevresel, sosyal, politik, ekonomik, vb.) dikkate alınarak YA varlıkları değerlendirilmelidir.

YA'nın kurulması ve sürdürülmesi, paydaşların ve kaynak sahiplerinin, STK'ların ve sivil toplum içindeki çıkar gruplarının tam ve etkin taahhüdü olmadan mümkün olmayacaktır. YA'nın varlıklarına, kaynaklarına ve ekonomik faaliyetlerine getirebileceği avantajları görmeleri gerekir; böylece karar alma kalitesi gelişecek, sahiplenme duygusu artacak ve farkındalık yaratılacaktır. Planlama kararlarına erken katılım, sürecin devamında karşılaşılması muhtemel çatışma ve gecikmeleri önleyebilecektir. İletişim ve kapasite geliştirme desteği her seviyede güvence altına alınmalıdır.

Tablo 4: Farklı düzeyleri hedefleyen AB YA eylemleri

AB Eylemleri	Hedeflenen Düzeyler
<ul style="list-style-type: none"> ▪ AB politikalarına YA'nın entegre edilmesi ve uygulanması ▪ AB finansman mekanizmalarına YA'nın entegre edilmesi ve alternatif fonlara erişim sağlanması ▪ Biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetlerinin değerinin belirlenmesi için araştırma ▪ YA girişimlerinin toplanması- etki, maliyet ve fayda analizi ▪ YA stratejik amaçları ve göstergeleri ▪ İletişim, katılım ve eğitim 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bir YA çerçevesi ve daha büyük AB uyum için amaçların belirlenmesi ve teşvik edilmesi ▪ İyi uygulamaların, deneyimin ve yönlendirmenin sağlanması ▪ İletişim ve eğitim ▪ Paydaş katılımının teşvik edilmesi 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bölgesel ve bölgeler arası YA'nın teşvik edilmesi ▪ AB tarafından finanse edilmiş operasyonel programlara YA'nın entegre edilmesi için tavsiyede bulunulması ▪ İyi uygulamaların, deneyimin ve yönlendirmenin sağlanması 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hedefli yerel eylemlerin finanse edilmesi 	

Şekil ve metin, bağlantıdaki YA Çalışma Grubu Önerilerinden uyarlanmıştır: http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_en.htm.

4

Sözlük

Biyolojik çeşitlilik, karasal, denizel veya diğer sucul ekosistemler dahil her ortamdaki canlılar ile parçası oldukları ekolojik komplekslerin çeşitliliğidir. Bunun içine, tür içi, türler arası ve ekosistemler arası çeşitlilik dahildir. Biyolojik çeşitliliği ekosistem işlevlerine bağlamak için organizmaları birbiriyle değişik yollarla ilişkilendiren boyutlarla tanımlanan çok değişkenli bir ortamda ekosistemlerin konumlarını belirlemeyi gerektirir. Bu boyutlara örnek olarak taksonomik (veya tür) çeşitlilik, filogenetik (evrimsel) çeşitlilik, fonksiyonel çeşitlilik (çok sayıda işlevsel özelliğin anlatım derecesindeki değişkenlik), etkileşim çeşitliliği (biyotik etkileşimler ile tanımlanan (besin ağı) bağlantılar ağı özellikleri) ve peyzaj çeşitliliği (bir peyzaj alanındaki farklı habitat tiplerinin sayısı, göreceli bolluğu ve dağılımı) sayılabilir.

Bağlantılılık, iki bileşene sahiptir; yapısal ve işlevsel bağlantılılık. Peyzaj alanlarının, türlerin hareket edebilmesi için nasıl yapılandırıldığını ifade eder. Yapısal bağlantılılık, habitat devamlılığı ile eşdeğerdir ve organizmaların herhangi bir niteliğinden bağımsız olarak peyzaj alanının yapısı analiz edilerek ölçülür. Bu tanım daha çok metapopülasyon ekolojisi kapsamında kullanılır. İşlevsel bağlantılılık, organizmanın habitatları dışındaki peyzaj öğelerine (habitat olmayan matris) verdiği tepkidir. Bu tanım da sıklıkla peyzaj ekolojisi kapsamında kullanılır. Yüksek dereceli bir bağlantılılık genellikle az parçalanmışlıkla ilişkilidir.

Ekosistem bitki, hayvan ve mikroorganizma toplulukları ile fonksiyonel bir birim olarak bunlarla etkileşimde olan cansız çevrelerinin oluşturduğu dinamik komplekstir. Uygulamada kolaylık açısından söz konusu ekosistemin mekansal boyutlarını tanımlamak önemlidir. Ekosistemler çoğunlukla benzer biyotik ve abiyotik unsurlara sahip birimler olarak gruplanmaktadır.

Ekosistem tabanlı yaklaşımlar, örneğin iklim değişikliğine uyum ve etkisini azaltma gibi doğanın çok sayıda hizmetini (= doğa tabanlı çözümler) kullanan strateji ve önlemlerdir. Bunlar Yeşil Altyapının parçalarıdır, çünkü biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetlerini –karbon stoklarını koruyarak ve ekosistemlerin bozulması ve kaybının neden olduğu emisyonları azaltarak veya karbon stoklarını geliştirerek dayanıklılığı artırıp kırılabilirliği azaltarak– insanların iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlamasına veya bunların azaltılmasına yardımcı olmayı amaçlayan genel bir adaptasyon stratejisinin bir parçası olarak kullanılırlar. Yeşil Altyapı bu yaklaşımlarla mekansal olarak planlanmış, çok amaçlı öğeler ekler.

Ekolojik ağlar, türlerin çiftli etkileşimlerle birbirine bağlandığı bir ekosistemdeki biyotik etkileşimlerin bir temsilidir. Bu etkileşimler trofik veya simbiyotik olabilir. Tek bir ekogeçitten,

kıtalararası, birbirine bağlı korunan ve korunmayan alan ağlarına kadar farklı koruma önlemlerinin alındığı alanları içerir. Genellikle, türlerin ve habitatların korunmasını kolaylaştırmak ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki insan faaliyetlerinin baskısını azaltmak için doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek ve/veya yönetilen peyzajların biyolojik çeşitlilik değerini arttırmak için ekosistemlerin işlevlerini sürdürmesini amaçlar. Ekolojik ağları kapsayan ancak, ekolojik ağların tasarlanmasına neden olan biyolojik çeşitliliğin korunmasına ek olarak çok amaçlı işlevi ile daha ileriye giden ve ayrıca ekolojik ağların bir parçası olmayan kentsel yapıları da içeren Yeşil Altyapının işlevsel parçaları olmaları için tutarlı ve dayanıklı olmaları gerekir. Her Yeşil Altyapı ögesinin ağ içinde bir rolü olması gerekir, ancak bu onların hepsinin fiziksel olarak birbirine bağlı olduğu anlamına gelmez.

Ekosistem hizmetleri insanların ekosistemlerden edindikleri faydalar veya ekosistemlerin insan refahına doğrudan ve dolaylı olarak sağladığı katkılardır. Bunlar arasında gıda ve su gibi tedarik hizmetleri; taşkın ve hastalık kontrolü gibi düzenleme hizmetleri; manevi, eğlence ve kültürel faydalar gibi kültürel hizmetler sayılabilir. İnsanlar, besin ögesi döngüsü gibi destekleyici hizmetleri doğrudan kullanmadıkları için bunlardan fayda sağlamazlar ve bu hizmetler kesin olarak ekosistem hizmetlerinin bir parçası sayılmayabilir.

Habitat bir organizmanın veya popülasyonun doğal olarak var olduğu bir yer veya bir alan tipidir.

Natura 2000, AB'nin doğa ve biyolojik çeşitlilik politikasının en önemlisidir. 1979 Kuş Direktifi ile belirlenen alanları da içeren 1992 Habitat Direktifi kapsamında ortaya konmuş AB çapında bir doğa koruma alanları ağıdır. Bu ağın amacı, Avrupa'nın en değerli ve tehdit altındaki türlerinin ve yaşam alanlarının uzun süre hayatta kalmasını sağlamaktır. Tüm insan faaliyetlerinin hariç tutulduğu katı bir doğa rezervi sistemi değildir. Ağ mutlaka doğa rezervlerini de içerecek olsa, arazinin çoğunun özel mülkiyete sahip olmaya devam etmesi muhtemeldir ve vurgu gelecekteki yönetimin ekolojik ve ekonomik açıdan sürdürülebilir olmasını sağlamak olacaktır. Ağ ayrıca BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi kapsamında bir Topluluk yükümlülüğünü de yerine getirmektedir.

Doğal sermaye, ekonomik sermayenin (imalat şeklinde üretim) çevresel mal ve hizmetlere yayılmasıdır. Doğal sermaye, değerli ekosistem mallarının veya hizmetlerinin geleceğe akışını sağlayan doğal ekosistemlerin stoğudur.

Dayanıklılık, bir ekosistemin bozulduktan sonra orjinal haline dönme becerisini ifade eder.

Kaynaklar:

Millenium Ecosystem Assessment (2005) <http://www.unep.org/maweb/en/index.aspx>

MAES Working Group glossary <http://biodiversity.europa.eu/ecosystem-assessments/european-level>

CBD Technical series No 23 <http://www.cbd.int/ts/>

Glossary of the EEA Technical Report No 4/2009 on SEBI <http://www.eea.europa.eu/highlights/publications/progress-towards-the-european-2010-biodiversity-target/>.

Ad hoc group on Biodiversity and Climate Change http://ec.europa.eu/environment/nature/climatechange/index_en.htm

Wikipedia <http://en.wikipedia.org/>

5

Tüm AB'ye Üye Ülkelerdeki Yeşil Altyapı Örnekleri

Bu çalışmalarda 120'den fazla örnek değerlendirilmiştir:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#assess>,

<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#design>.

<http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/studies.htm#implementation>.

Sonucu çalışmada, değerlendirilen 100 YA girişiminden yarısından biraz fazlasının (52) ulusal girişimler olduğu, kalanların çoğunun bölgesel,yerel girişimler ve yaklaşık yüzde 10'unun (9) sınır aşan girişimler olduğunun altı çizilmiştir. Üye Devletlerdeki Yeşil Altyapı girişimlerinin çoğu hükümetler tarafından yürütülmekte olsa da 15'inin yürütücüsü, çoğu çevre STK'ları, araştırma enstitüleri ve şirketler olmak üzere, diğer kuruluşlardır. Girişimler arasında en çok ekolojik ağlar (35) ve bunu takiben, önem sırasına göre, tatlı su ve sulak alan yönetimi (15), kıyı alanlarının çok işlevli kullanımı (11), kentsel Yeşil Altyapı (10), ormanların çok işlevli kullanımı (6), Yeşil Altyapı haritalaması (6), gri altyapının azaltılması (4), çiftliklerin çok işlevli kullanımı (3) ve çoğu iklim değişikliğini azaltma ve iklim değişikliğine uyum olan birkaç farklı çalışma (8) görülmektedir.

Tablo 5: Her Üye Devletteki Yeşil Altyapı örnekleri.

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Avusturya (AT)	Vienna Water Charter	Su Yönetimi	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Viyana, içme suyunun neredeyse tamamını Aşağı Avusturya-Steiermark'ın yüksek dağlık bölgelerindeki doğal su kaynaklarından elde etmektedir. 1965 yılında, tüm Rax-Schneeberg-Schneealpen dağ kitlesi, Viyana'nın ilk dağ suyu kaynağı boru hattını içeren su koruma alanı olarak belirlenmiştir. 1988'de Pfannbauern kaynağı bu ağa ikinci su kaynağı olarak eklendi. Normal şartlar altında, bu ikinci kaynak eklendiğinden bu yana, bu koruma alanları tüm Viyana'ya Alplerden tatlı kaynak suyu sağlayabilir durumdadır. Yüksek su ihtiyacı olan dönemlerde, Lobau kuyu alanı ek su sağlar.</p> <p>Yukarıdaki ilkeler orman toprağının suyu toplamak ve filtrelemek için akıllıca kullanıldığı anlamına gelir. Kereste üretimi, avcılık, tarım ve turizm gibi diğer işlevler de bu amacı desteklemektedir. Bu nedenle Viyana şehri, çeşitli bitki ve hayvan türlerine habitat sunan sağlıklı ormanların korunmasını garanti altına almak için ilgili alanlarda doğal orman yönetimini desteklemektedir.</p> <p>Optimum toprak şartları, suyu emme, tutma ve filtreleme kapasitesine göre belirlenir. Orman yapısına ilişkin en önemli unsurlar, karışık, farklı yaşlarda ve yapılandırılmış ormanların sağladığı istikrar ve dayanıklılıktır. Bunun için hiçbir açıklık yaratılmamakta, sadece küçük ölçekli müdahaleler gerçekleştirilmekte, doğal rejenerasyon teşvik edilmekte ve doğal ağaç türleri kullanılmaktadır. Nadir ve ekolojik olarak değerli ağaç türleri de teşvik edilmektedir.</p>
Belçika (BE)	Sigmaplan	Taşkın kontrolü	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Geçmişte Scheldt Halisinde ciddi sel hasarları meydana gelmiştir. Bunun üzerine, halicin gelgit taşkınlarına karşı korunması için 1980'lerin başında Flaman Sigmaplan girişimi başlatılmıştır. Taşkın risklerinin 21. yüzyılda deniz seviyesindeki yükselişi ve ekonomik gelişmeler nedeniyle önemli ölçüde artacağı düşünülmektedir. Flaman Hükümeti'nin Sigmaplan'ın güncellenmesini istemesinin temel nedeni budur. Hükümet, birkaç konuyu da dikkate alarak girişimin gerekliliğini yeniden değerlendirmek istemiştir. Güvenlik hedeflerinin yanı sıra, doğanın korunması ve nakliye, halicin birleştirilmesi gereken önemli işlevleridir.</p> <p>Hareketlilik, su yolları, orman ve doğanın korunmasından sorumlu idareler, 2000 ve 2030 yılları arasında planı uygulayacaktır. Bu girişim doğal su tutma alanlarının ve daha yüksek daykların bir kombinasyonundan oluşmaktadır. Sigmaplan, tarımsal ve rekreasyonel arazi kullanımı, ıslak vadi restorasyon projeleri, sulak alanlar, çayır kuşu alanlarını, gelgit çamur düzlüklerini ve bataklıkları birleştiren, kontrollü azaltılmış gelgit ve taşkın kontrol alanlarına sahip taşkın kontrol alanlarını içeren 200 km su parkurunu etkileyen bir projeler topluluğudur.</p>
Bulgaristan (BG)	Sulak alanların restorasyonu ve kirliliği azaltma projesi	Su Yönetimi	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, sürdürülebilir kullanım / ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Bu proje, çevre dostu kırsal kalkınma faaliyetlerinin geçim kaynaklarını nasıl iyileştirebileceğini göstermek için geliştirilmiştir. Yoksulluk ve çevre kalitesi arasındaki bağlantıya odaklanmaktadır. Resmi değerlendirme belgesinin (Çevre ve Su Bakanlığı 2002) belirttiği gibi: "Tuna kıyısı boyunca kalan bölge, Bulgaristan'daki en fakir bölgelerden biridir. Tuna Nehri'nin ekonomik verimliliğinin düşmesi sonucu 1960'ların sonlarından bu yana balıkçılık ürünlerinde on kat düşüş yaşanması kırsal gelirleri ve geçim kaynaklarını ciddi şekilde etkilemiştir. Bu düşüşün altında yatan nedenlerden biri, balıkların yumurtlaması için gerekli olan nehir sulak alanlarının tahrip edilmesidir. Bu nedenle, sulak alan restorasyonunu bölgedeki doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımıyla ilişkilendirmek, yerel halkın balıkçılık, tarım, eko-turizm açısından ekonomik fırsatlarını çoğaltarak refahlarını artırırken aşağı havzadaki halka da daha temiz su kaynaklarını ulaştıracaktır.</p>
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY)	Kıyı Alanları Yönetim Programı	Kıyı Koruma	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım / ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Kıyı Alanları Yönetim Programı (CAMP) 2002 yılında Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nde başlamış ve proje çalışmaları tüm kıyı alanını yönetmeye odaklanarak 2005-2007 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Program, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Hükümeti (Tarım, Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı Çevre Servisi) ve Akdeniz Eylem Planı (MAP) tarafından ortaklaşa uygulandı. Kıyı ve deniz alanlarını daha sistematik, entegre bir şekilde yönetmek için seçilen kıyı bölgelerindeki kurumlarda ulusal ve yerel idareleri bir araya getirdi. CAMP programı, su ve toprak dahil doğal kaynaklar ve turizm, kentsel gelişim, su ürünleri yetiştiriciliği ve atık arıtma gibi ekonomik faaliyetlerin yönetimini desteklemek için Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), Çevre Etki Değerlendirme (ÇED), Stratejik Çevre Değerlendirme (SÇD) ve Ekonomik Analiz (EA) gibi araçların kullanılmasını içerir. CAMP programının temel amacı, entegre bir kıyı yönetimi stratejisi geliştirmektir. Temel odak noktası, kıyı alanları planlaması ve yönetimi için mevcut politika çerçevesindeki boşlukları ele almak, özellikle de kalkınma sürecine çevresel kaygıları dahil etmektir.</p> <p>CAMP programının belirli hedefleri şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kıyı kaynaklarını korumak ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirmek için politikaların entegrasyonunu güçlendirmek; ■ Politika oluşturma ve uygulama sürecinde yetkili Departmanlar/Bakanlıklar arasındaki işbirliğini arttırmak; ■ Kıyı yönetiminin kapsamı ve önemi konusunda halkın bilinçlendirilmesi; ■ Ulusal veya yerel kalkınma vizyonlarını uyumlu hale getirmek ve planlama politikalarını yerel toplulukların ekonomik kalkınma hedefleriyle bağdaştırmak.

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Çekya (CZ)	Bölgesel Ekolojik İstikrar Sistemi (TSES)	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları	<p>TSES girişimi resmi olarak Haziran 1992'de başlamış olsa da planlar ve tartışmalar 1970'lerden bu yana sürmekteydi. Bu girişim ulusal çevre mevzuatının bir parçasıdır. Çevrenin korunması ve restorasyonu açısından arazi ve kullanım veya bölge planlaması, orman amenajman planları, su yönetimi belgeleri ve diğer belgeler için bir temel olarak zorunludur. Sistemin, biyotik, hidrolojik, toprak ve yardım koşullarını kapsayan, fonksiyonel ve mekansal kriterler temelinde verimli bir şekilde dağılmış ekolojik olarak önemli peyzaj bölümleri ağını temsil ettiği düşünülmektedir. Başlangıçta, merkezi olarak haritalandırılmak üzere 50.000 çekirdek alan ve 85.000 koridordan oluşan geniş bir ağ planlanmıştır. Çekirdek alanlar, planlanan TSES sistemi ile örtüşmeleri durumunda ulusal olarak korunan alanlar ve Natura 2000 ile de temsil edilebilir. 2010 yılı Ocak ayı itibarı ile uygulanmış unsurların tahmini sayısı, çekirdek alanlarda ve koridorlarda 200'den azdır. Sistemi mevcut ve gelecekteki koşullara uyarlama çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>Girişimin temel amacı, ekosistemleri ve bunların karşılıklı bağlantılarını koruyarak veya restore ederek peyzajın ekolojik istikrarını güçlendirmektir. Özellikle şunları amaçlamaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ulusal doğal mirası korumak ve eski haline getirmek; Bozulmuş peyzajlarda ekosistemin dayanıklılığını güçlendirmek ve bozulmamış alanları korumak; Peyzajın bozulmuş kısımları çevresine olumlu etkiler sunmak.
Almanya (DE)	Yeşil Kuşak Almanya	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları, yapay bağlantılılık unsurları	<p>Eski Demir Perdenin Yeşil Kuşağı, Almanya'da bulunan 1.393 km uzunluğundaki ekolojik bir ağıdır. 17.656 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Sekiz Avrupa ülkesi, Barents Denizi'nden Karadeniz'e kadar uzanan Avrupa çapında bir Yeşil Kuşak oluşturulması için anlaşma imzalamıştır ve Alman Yeşil Kuşağı da bunun bir parçasıdır. Korunan birçok alanı birbirine bağlar ve bu bağlantıları geliştirerek ve bir paydaş ağı kurarak ekolojik değerlerini arttırmayı amaçlar. Milli parkları, doğa parklarını, biyosfer rezervlerini ve sınır aşan korunan alanları (toplamda %70) ve sınırlar boyunca veya sınır aşan korunmayan alanların %30'unu birbirine bağlar. Doğanın korunmasına dayalı bölgesel kalkınma girişimlerini destekler. Aynı zamanda "büyük ekolojik öneme sahip, bölgesel, geniş ölçekli bir habitat ağı" olarak da adlandırılır. Bir zamanlar Demir Perde'yi ve ölüm şeridini oluşturan bölgeler, şimdi Alman biyotop ağının omurgasını oluşturmaktadır. Alanın yaklaşık %15'i bozulmuş niteliktedir.</p> <p>Hedefler şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> Her şeyden önce sınırın her iki tarafındaki yönetim yöntemlerini uyumlu hale getirerek biyolojik çeşitliliği ve özgün doğal varlıkları korumak ; Ulusal doğa mirasını korumak; Alman yakın tarihine ait bir anıtı korumak; Mümkün olan her Alman peyzajı türünden bir kesit oluşturmak ve özel bir tür açık hava müzesi yaratmak Eski ve yeni Alman devletini artık bölmeyen ancak birleştiren bir hat ile Almanya'nın yeniden birleşmesine canlı bir anıt oluşturmak. <p>Bu girişimin ilginç bir yönü, Yeşil Hisse Senedi Sertifikalarının halka arzının başlatılmasıydı. 65 Avrodan fazla bağış yapan her bağışçı, sembolik bir Yeşil Kuşak hissedarı olur ve karşılığında bir sertifika alır. Sertifikalardan elde edilen gelir, Doğu ve Batı Almanya arasındaki eski sınır boyunca arazi satın almak, halkla ilişkiler ve lobi faaliyetlerini finanse etmek ve uygulama projelerini desteklemek için kullanılmaktadır.</p>
Danimarka (DK)	Değişen iklime uyum için Danimarka stratejisi	İklim değişikliğine uyum	Yapay bağlantılılık unsurları, doğal bağlantılılık unsurları	<p>2008 yılında Danimarka, iklim değişikliğine uyum için biyolojik çeşitlilik uyum önlemlerini de dikkate alan ulusal strateji üretti. Stratejinin amacı gelecekte iklim değişikliğinin en uygun şekilde planlama ve gelişmeye dahil edilmesini ve entegre olmasını sağlamaktır. Yetkili makamların, işletmelerin ve vatandaşların, iklim değişikliğinin Danimarka toplumu için yaratacağı sorunlara derhal ve otonom şekilde tepki vermelerini sağlamak için bir dizi kılavuz içermektedir. Değişen iklim koşullarında doğanın sağlıklı ve sağlam kalmasını sağlamak için, örneğin doğanın parçalanmasını önleyen ve istilacı türleri uzaklaştıran veya onlarla savaştan çalışmalar gibi bir dizi faaliyetin hali hazırda devam ettiği belirtilmektedir.</p> <p>Strateji ayrıca, belediyelerin planlama süreçlerinde, yeşil koridorlar hakkında bilgi ve kılavuzlara ihtiyaç duyacağını ve yetkililerin ve halkın istilacı türler hakkında bilgiye ihtiyaç duyacağını belirtmektedir. Strateji, şu konularda ekonomik analiz gerekeceğini ortaya koymuştur: 1) parçalanmayı azaltacak, büyüme koridorlarını garanti altına alacak ve mevcut stres faktörlerinin sayısını azaltabilecek planlama ve düzenleme yoluyla doğanın kendisinin iklim değişikliğine uyumunu desteklemenin maliyet ve faydaları; 2) doğa için önemli olan sektörlerde, örneğin tarım, ormancılık ve kıyı yönetiminde doğa ve çevre-nötr iklim değişikliğine uyum; 3) doğrudan piyasa değeri olmayan, doğanın bir dizi mal ve hizmetinin fiyatlandırılması, örneğin hava kirliliğinin seyreltilmesi, su arıtımı, toprak koruma ve sosyo-ekonomik faydaların hesaplanması için modeller ve doğa yönetiminin maliyetleri. Planlanan önlemler arasında, seçilen nehir vadilerinin doğal sulak alanlara dönüştürülmesi, deniz sularındaki oksijenin tükenmesini azaltan önlemler veya habitat parçalanmasına yönelik tedbirler yer almaktadır.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Estonya (EE)	Estonya Yeşil Ağı	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri, kentsel ve kent çevresi yeşil alanlar, doğal bağlantılılık unsurları	<p>1970'lerden bu yana, ülke ekolojik ağlara çok fonksiyonlu bir yaklaşım benimsemiştir. 1990'ların başında uzmanlar ağ girişimini planlamaya başlamış ve 1995'te Yapı ve Planlama Yasası ile ekolojik ağlar ile ilgili yasalar çıkarılmıştır. Estonya 2010 adı verilen ulusal uzun vadeli mekansal plan, koridorları ve uluslararası öneme sahip 12 temel alanı tanımlayarak Estonya ekolojik ağının temel ilkelerini belirlemiştir. İlk belirleyici harita 1983'te üretilmiş ve 1999'da, ilçe planlamasının ikinci aşaması (tematik planlama) başlamıştır. Bu plan arazi kullanımı ve yerleşim için çevresel koşulları tanımlamayı amaçlamaktadır. Bu aşamanın ana görevleri, bölge için doğal, çevresel ve sosyo-ekonomik kullanımlarını garanti altına alacak yeşil ağın tasarlanmasını içermektedir. Estonya'daki ekolojik ağlar kavramı temel olarak mekansal planlama sistemine dahil edilmiştir ve doğa koruma, ormancılık, su yönetimi ve diğer sektörler aracılığıyla hayata geçirilmektedir. İlçe düzeyinde, yeşil ağ, ilçe planlamasının önemli bir parçasıdır.</p> <p>Vizyon, yeşil ağın toplam kapsama alanını, nispeten küçük 12 çekirdek alanda, tüm Estonya topraklarının yaklaşık %55'i olarak belirlemektedir. Bu alan telafi edici işlevi yerine getirmek için yalnızca ulusal ölçekte değil Avrupa ölçeğinde de yeterince büyüktür. Alan planlama sistemi temel olarak Estonya idari birimlerinin (ülke - ulusal plan> ilçeler - ilçe planları> belediyeler - kapsamlı planlar) çerçevesinde düzenlenmektedir. Yeşil ağ, çeşitli derecelerde, her üç planlama düzeyinde de dikkate alınmaktadır.</p> <p>Temel hedefler şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Korunan alanlar ağını işlevsel olarak tamamlamak, bu alanları tam bir sistem içinde doğal alanlar ile birleştirmek; ■ Değerli doğal habitatları korumak, vahşi hayvanların göç yollarını muhafaza etmek ve değerli peyzajların korunup muhafaza edilmesi; ■ Korunan alanlar dışında doğanın korunmasını teşvik etmek. ■ Diğer çok işlevli hedefler ise şunlardır: ■ Ekolojik, çevre koruma, ekonomik ve sosyal konular dikkate alınarak doğal alanları en uygun şekilde mekansal yapı olarak şekillendirmek; ■ Sürdürülebilir kalkınma stratejisine katkıda bulunmak için doğadaki antropojenik etkiyi yumuşatmak, telafi etmek ve önlemek; ■ Doğal alanlara mekansal erişilebilirlik sağlayarak doğa dostu yönetim, yaşam tarzı ve rekreasyon imkanı sunmak; ■ Mekansal planlama yoluyla farklı sektörler (ormancılık, tarım, ulaşım, rekreasyon) arasında gelecekte görülebilecek çıkar çatışmalarını en aza indirmek; ■ Yerleşim ve arazi kullanımına rehberlik etmek; ■ Çevrenin doğal kendini düzenleme yeteneğini korumak; ■ Uluslararası ve sınır aşan işbirliğini desteklemek
Yunanistan (EL)	Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Operasyonel Programı 2007-2013	Ekosistem hizmeti sağlama	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Operasyonel Programı, 2007-2013 döneminde Yunanistan'a sunulan AB yapısal ve diğer fonlarını yönetmektedir. Programın tasarımını belirten plan, Yunanistan'ın sanayileşme ölçeğinde diğer Avrupa ekonomilerinin gerisinde kaldığı ve bu nedenle ekonomik büyümeyi sürdürülebilir kalkınma ile birleştirme potansiyeline sahip olduğu görüşüyle başlamaktadır. Bu politika girişiminin genel stratejik hedefi, çevreyi korumak ve sürdürülebilir bir şekilde yönetmektir, böylece halk sağlığını korumak ve vatandaşların yaşam kalitesini arttırmak için bir sıçrama tahtasıdır. Çevresel unsurları, doğal kaynakları ve şehir merkezlerini (toprak, su, atmosfer, doğa) sürdürülebilir bir şekilde yöneterek ekonomik rekabet edebilirliği arttırmada temel bir faktördür, böylece çevre politikasını tasarlama ve uygulamada ayrıca toplumun ve vatandaşların çevre koruma konularındaki tepkisini iyileştirmede kamu yönetimini daha iyi hale getirmesi hedeflenmektedir.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
İspanya (ES)	Vitoria-Gasteiz'de kentsel yeşil altyapıya doğru	Ekosistem hizmeti sağlama	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, kentsel ve kent çevresi yeşil alanlar, doğal bağlantılılık unsurları, yapay bağlantılılık unsurları	<p>Kuzey İspanya'daki Bask Bölgesi'nin başkenti Vitoria-Gasteiz, 2012'de Avrupa Yeşil Başkenti ödülünü kazanmıştır. Kişi başına en fazla yeşil alan oranına sahip Avrupa şehirlerinden biridir (kişi başına yaklaşık 45m²) - tüm nüfus 300 m²lik açık yeşil alanın içinde yaşamaktadır. 30 yıldan fazla bir süredir şehir, kısa bir süre içinde 950 hektarı kapsayacak olan 613 hektarlık yeşil kuşağa, başarılı bir hareketlilik değişimine, geniş bir park ve şehir yürüyüşleri ağına ve sürdürülebilir su yönetimi sistemlerine yatırım yapmıştır. Yarı-doğal yeşil kuşak 1990'ların başından beri devam eden bir çalışma olup, çakıl ocakları ve drenajlı sulak alanlar gibi bozulmuş alanların geri kazanılmasına yönelik birçok çalışma ve yatırım yapılmıştır. Şehri ve kırsal bölgeyi birbirine bağlar - banliyölerinde restore edilmiş sulak alanlarından ikisi, uluslararası koruma statüsündeki önemli doğal değerleri ile tanınmaktadır. Ayrıca, nehir suyunun şehrin atık su arıtma ağına akışını en aza indiren verimli su tutma ve arıtma alanları, parklar ve ziyaretçi merkezleridir. Bu çalışmalar olmasaydı bunun yenilenmesi ve büyütülmesi gerekecekti.</p> <p>Sadece estetik işlevleri ve nüfusun rekreasyonel kullanımı ile ilgili olan işlevleri dışında, kentin yeşil kuşakları yaz mevsiminde kentsel iklimi soğutmada ve konforu artırmada, kirlenmeyi azaltmada, karbonu yakalamada, toprağın sızma kapasitesini artırmada ve sonuç olarak kentsel biyolojik kapasitenin iyileştirilmesinde temel rol oynamaktadır. İş parkı projeleri, bozulmuş alanları yeni karma kentsel alanlara dönüştürecek ve şehirdeki su kanalları yeniden açılmıştır. Konut alanlarını kırsal alanlara bağlamak için yeni yeşil köprüler yapılacaktır. Tüm bunlar kentsel hükümetin ve vatandaşlarının sıkı mekansal planlama ve uzun vadeli taahhüdü sayesinde mümkündür. Mevcut ekonomik kriz ve İspanya'da yüksek işsizlikle mücadeleye karşın, Vitoria-Gasteiz, yeşil çevreye ve işlere, teknoloji ve yenilikle bağlantılı olarak ya da doğal çevreyi iyileştirmek ve biyolojik çeşitliliği kurtarmak için programlar aracılığıyla yoğun yatırımlar yapmaktadır.</p>
Fransa (FR)	Yeşil ve mavi altyapı	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, doğal bağlantılılık unsurları	<p>Yeşil ve mavi ağ, ulusal bir mekansal planlama aracıdır. Temel amacı, ekosistem hizmetlerinin sağlanmasını sağlamak için ekolojik sürekliliği koruyarak ve eski haline getirerek biyolojik çeşitliliğin azalmasını durdurma ve yeşil ve mavi altyapı, eyalet ve yerel otoriteler arasında (öncelikle bölgeler) yerel olarak ve diğer yerel oyuncularla istişare halinde, sözleşmeye dayalı olarak, devlet tarafından belirlenen tutarlı bir çerçevede yönetilir. Bölgedeki merkezi hükümetin temsilcisi (prefet de region), bölge konseyine (parlamento) danıştıktan sonra nihai planı belirlemektedir. Genel amaç, planlama kararlarında, özellikle bölgesel uyum programlarında (ScoT - Schéma de Cohérence Territoriale) ve yerel şehir planlama programlarında (PLU - Plan Local d'Urbanisme) biyolojik çeşitliliğin korunmasının dikkate alınmasını sağlamaktır.</p> <p>Ulusal düzeyde, 'Ekolojik sürekliliği korumak ve geliştirmek için ulusal talimatlar' ('Orientations nationales pour la préservation et la remise en bon état des continuités écologiques') ortaya konmuş ve yetkili makamlar tarafından güncellenmiştir. Ayrıca üyeleri yerel yönetimlerin, ekonomik aktörlerin, milli parkların ve çevre STK'larının temsilcileri olan ulusal bir yeşil ve mavi ağlar komitesi oluşturmuşlardır. Bölgesel düzeyde, ulusal çerçeveyi göz önünde bulundurarak 'Ekolojik tutarlılık için bölgesel plan' ('Schéma régional de cohérence écologique') adlı bir çerçeve belgesi hazırlanmıştır. Alanların belirlenmesini ve haritalandırmayı ve planlanan önlemlerle ilgili diğer bilgileri içeren bölgesel çerçeve, dikkate alınması için yerel makamlara gönderilmiştir. Yerel planlama araçlarında bölgesel şemaların dikkate alınması gerekmektedir.</p>
Macaristan (HU)	Macar Ulusal Tarımsal Çevre Programı	Ekosistem hizmeti sağlama	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Bu program, Macaristan'ın %83'ünü kapsayan tarım arazilerindeki biyolojik çeşitliliği korumayı amaçlamaktadır. 2002 yılında başlatılan program ile tarımsal çevre koruma sistemlerini gönüllü olarak uygulayan çiftçilere finansal destek sunmaktadır. Bu sistemler, "doğaya duyarlı ekim yöntemlerini korumaya ve böylece doğal yaşam alanlarını korumaya ve biyolojik çeşitliliği, peyzaj varlıklarını ve kültürel ve tarihi varlıklarını korumaya hizmet eden" geniş çapta ekili alanlar olarak tanımlanan, hassas alanlar için teşvik edilmektedir. Bazı tarımsal çevre önlemleri, toy ve bıldırcın gibi belirli türlere yöneliktir. Programda 2011 yılında 2.160 çiftçi ve 121.614 hektar hassas alanı kapsamıştır.</p> <p>Belirli hedefleri şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bir danışma sistemi yardımıyla arazi kullanım reçetelerinin çiftlik düzeyinde planlanması ve yönetim gereksinimlerinin tanımlanmasında yerel ortamın özelliklerinin dikkate alınması; ■ Yönetim gereksinimleri ile hedef türlerin ekolojik ihtiyaçları arasındaki bağlantının güçlendirilmesi; ■ Ödemelerin doğal ve çevresel faydalarını ölçmek için izleme faaliyetlerinin iyileştirilmesi; ■ Programın genel olarak Natura 2000 Ağı ile uyumlu hale getirilmesi.

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
İrlanda (IE)	Entegre Yapay Sulak Alanlar (ICW)	Ekosistem hizmeti sağlama	Restorasyon alanları, sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Entegre Yapay Sulak Alan (ICW) kavramı ve terimi, 1980'lerde ve 1990'larda İrlanda Çevre, Miras ve Yerel Yönetimler Bölümü tarafından geliştirilmiştir. Sonraki girişim İrlanda Ulusal Parkları ve Yaban Hayatı Servisi (NPWS) tarafından başlatılmıştır. 1980'li yılların sonlarında ve 1990'ların başında County Waterford'daki Dunhill-Annestown deresinin 25 km²'lik havzasında kırsal topluluk için doğal kaynakları daha iyi yönetmek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Girişim, konsepti uygulamaya koyan çok sayıda ICW örneğinin yapımını ve ulusal hükümet tarafından üretilen resmi rehberliğin gelişimini sağlamıştır. Bu yaklaşım "büyük ölçüde kendi kendini yöneten, biyolojik olarak kendini tasarlayan, sosyal ve ekonomik tutarlılığı olan ekolojik altyapıları" yaratmayı amaçlamaktadır. Bunların ayrıca İrlanda'da her yerde bulunan sulak alanlarla ilişkili türler için ek habitat sağlamaya yardımcı olması amaçlanmaktadır. Özellikle, girişimin teşvik ettiği ICW'ler, büyük ölçüde, sığ su ve besin bakımından zenginleştirilmiş topraklarla ortaya çıkan bitki örtüsünün egemen olduğu sulak alanlarda bulunan yapı ve süreçleri taklit etmektedir.</p> <p>Belirli hedefleri şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yeni gelişen bitkilerin olduğu alanlardaki su girişini kontrol etmek ve buna müdahale etmek; Bir alanın yardımcı değerlerini arttırmak için, onu içeren sulak alan yapısını yerel manzaraya estetik olarak yerleştirmek; Habitat çeşitliliğini ve doğa yönetimini geliştirmek; Sulak alanların temel çevresel hizmetlerinin bazılarını ve kaybedilen ilişkili habitatını geri getirmenin avantajlarını savunmak.
İtalya (IT)	Mirandola Kentsel Yeşil Kuşak	İklim değişikliğini azaltma ve iklim değişikliğine uyum	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, kentsel ve kent çevresi yeşil alanlar	<p>Emilia Romagna bölgesindeki Mirandola belediyesinin Yerel Enerji Planı, enerji tüketimini önemli ölçüde azaltmayı ve iklim değişikliğinin azaltımına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır (2020 yılına kadar %20 enerji tasarrufu). Alınan önlemlerden biri, yazın serinletmek, gölgeler oluşturmak ve CO2 depolamak için şehir çevresinde yeşil bir kuşak oluşturulmasıdır. "İmar haklarının devri" ile müteahhitlere arazilerinin önemli bir bölümünü yeşil alana ayırmaları halinde binalarının boyutunu artırma izni verilmektedir. Tek tek yeşil alanlar süreklilik gösteren bir yeşil kuşak oluşturmaktadır. Esnek, pazarlığa açık imar standartları, müteahhitleri şehir planlamasına iştirak etmeye teşvik etmektedir ve planlama iznini bekleyişini kısaltmaktadır. Girişim 2001 yılında başlamış ve ilk ormanlık alanlar 2003 yılında ekilmiştir. 'Una città n bosco' ('Ormanda bir şehir') adı altında, düşük enerji yoğunluklu konut inşaatı programları ile ilgili yaklaşık 1,3 milyon m²'lik halka açık bir ormanlık alan oluşturmayı hedeflemektedir. Bu program, planlanan Cispadana otoyolu boyunca yaklaşık 440.000 m²'lik ormanlık alanı da kapsayacaktır.</p>
Litvanya (LT)	Güney Litvanya'da pilot ekolojik ağın geliştirilmesi	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, doğal bağlantılılık unsurları, yapay bağlantılılık unsurları	<p>Süresi 2010-2014 olan proje üç ana faaliyeti içermektedir: hedef türleri korumak, ekolojik ağ oluşturmak ve yerel halkı eğitmek. Projenin hedef türleri, Habitat Direktifi'nde yer alan sürüngenler ve amfibi türleri ile küçük su kütlelerine, küçük çayirlara veya çıplak kumlu yamaçlara ihtiyaç duyan bazı kuş ve omurgasız türleridir. Güney Litvanya'daki mevcut korunan alanlar sistemi bu hedef türleri yeterince korumamakta ve biyo-ekolojik açıdan en önemli habitatlar arasında göçü güvence altına almamaktadır. Proje, güney Litvanya'da türler için elverişli koruma statüsü sağlayacak ve bölgenin ekolojik değerini artıracak ekolojik koridorlar yaratmayı hedeflemektedir.</p> <p>Diğer bir proje etkinliği ekolojik bir ağ kurulmasında bilimsel ve yasal seçim kriterlerini ayırt etmektir. Bu kriterler genel olarak biyolojik çeşitliliğin korunması için belirlenecektir. Litvanya topraklarının tamamını kapsaması beklenmektedir. Bu faaliyetler, eylemlerin doğa ve insanlara faydalarını açıklayarak, yerel toplulukların faaliyetleriyle koordineli olarak sürdürülecektir. Yerel halkı çevre hakkında eğitmek için eğitim materyalleri, etkinlikler, yerel ve ulusal gazetelerdeki makaleler, projenin web sayfası ve doğa patikaları kullanılacaktır.</p>
Lüksemburg (LU)	Nehir Sözleşmesi	Su Yönetimi	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Haute Sure Nehri Sözleşmesi, Avrupa Birliği, Lüksemburg, Valon Bölgesi (Belçika) ve Lorraine (Fransa) desteği ile uygulanan sınırlar arası bir projedir. Amacı, su kaynaklarını daha iyi korumak ve yönetmek için bir dizi önlem tasarlamaktır. Sözleşme, sürdürülebilir, akılcı su yönetimi için halkın katılımına ve tüm aktörlerin danışmanlığına güvenmektedir. Su kalitesini, biyolojik çeşitliliği, yapısal kaliteyi ve su bazlı rekreasyonu artırıcı önlemleri birleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu proje, Haute Sure vadisini ve nehirlerini restore etmek, korumak ve değerlendirmek için çok yıllık bir programdır. Projenin temel özellikleri, işbirliği, diyalog ve anlaşma olduğu için aktörlerin gönüllü katılımı çok önemlidir. Ayrıca, bölgedeki farklı projeler arasında şehirlerarası işbirliğini ve koordinasyonu geliştirmeyi hedeflemektedir. Son olarak, kültürel ve peyzaj mirasını desteklemek ve vadi halkı arasında farkındalığı arttırmak, onları bilgilendirmek ve deneyim alışverişinde bulunmak için bir platform görevi görmektedir.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Letonya (LV)	Kıyı habitatlarının korunması ve yönetimi	Kıyı koruma	Sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Yakın zamana kadar Letonya kıyıları olumsuz insan etkisinden uzaktı. Bu nedenle, etkileyici bir habitat çeşitliliğine (gri, beyaz ve ormanlık kum tepeleri, kıyı lagünleri, boreal Baltık kıyı çayırları ve kalkerli turbalıklar) sahiptir, ancak her yıl daha fazla turistlerle birlikte artan insan baskısı ile karşı karşıya kalmaktadır. Kıyı habitatlarının ve Topluluk önemine sahip türlerin korunması, restorasyonu ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak için, proje (2001-2006) aşağıdaki geniş hedeflere odaklanmıştır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kıyı koruma kemerinin tamamında Topluluk önemine sahip kıyı habitatlarının haritalanması ve değerlendirilmesi. ■ Doğa koruma planlarının bulunmadığı korunan alanlarda uygun koruma ve yönetim önlemlerinin planlanması. ■ Kıyı bölgesinde yüksek ve artan ziyaretçi etkinliğine sahip alanlarda yönetim önlemlerinin alınması. ■ Acil korumaya ihtiyaç duyulan alanlarda kıyı çayırları ve gri kum tepelerinin restore edilmesi ve bakımının yapılması (ağaçları ve çalılırları kesmek, biçmek, otlatmak); agresif yabancı bitki türlerinin uzaklaştırılması (hızla yayılıp yerli bitki örtüsünü tahrip ettiği bazı bölgelerde). ■ Kıyı projesi ve Topluluk önemine sahip tehdit altındaki kıyı habitatları ve bunların korunması hakkında bilgi hazırlanması ve yaygınlaştırılması.
Malta (MT)	Ekolojik koridorların korunması – taş dolgu duvarlar	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Yapay bağlantılılık unsurları	<p>Malta'nın her yerinde bulunan taş dolgu duvarlar farklı çiftliklere ait tarlalar arasında sınır görevi yapmaktadır. Ayrıca, aşırı yağmur suyunun tarlalardan tahliye olmasına, tarımsal üretime fayda sağlamasına ve toprak erozyonunun en aza indirilmesine olanak vermektedirler. Bunlar önemli bir ekolojik koridor ve bir dizi nesli tükenmekte olan karasal hayvan türleri için bir sığınaktır. Başlangıçta yerel kireçtaşı kullanılarak inşa edilen bu mimari özellikler, birçok köyün ve diğer kent merkezlerinin tarihi özellikleri ve dokusuyla sürekliliği sağlayan çok farklı bir manzara ortaya koymaktadır. Yüzyıllar boyunca, teraslama ve kuru taş dolgu duvarların korunması, başka türlü marjinal sayılabilecek dik yamaçlarda tarımsal faaliyetlerin genişletilmesine izin vermiştir. Geleneksel olarak inşa edilmiş, iyi korunmuş taş dolgu duvarlar aynı zamanda birçok bitki ve hayvan türü için bir yaşam alanı ve toprak koruma yapıları olarak da önemlidir.</p> <p>Bu yapıların korunması ve sürdürülmesi için Malta Hükümeti, çevresel, tarihi ve mimari önemleri, bitki ve hayvanların habitatlarındaki rolleri ve toprağı ve suyu korumadaki hayati önemleri göz önüne alınarak bu duvarların tanınması ve korunması için düzenlemeler yapmıştır. Bu düzenlemeler, yasaklanan insan faaliyetleriyle yasadışı değişiklik yapılmasını yasaklamakta ve iyileştirme çalışmaları için temel sağlamaktadır. Teraslı taş dolgu duvarların restorasyonu için fon, 2004-2006 ve 2007-2013 Kırsal Kalkınma Programlarında tahsis edilmiştir.</p>
Hollanda (NL)	Nehir için Yer Açma programı	Taşkın koruması	Doğal bağlantılılık unsurları	<p>Nehir için Yer Açma programı, Hollanda'dan geçen ana nehirlerin taşıma kapasitesini arttırmak, böylece 4 milyon yerleşik kişinin güvenliğini arttırmak için bir dizi eylem yüklenmektedir. Program 2006-2015 döneminde (2.2 milyar Avro bütçeyle) gerçekleştirilmiştir ve taşkın kontrol önlemleri ile birleştirilebilen nehir havzalarının biyolojik çeşitlilik değerinin artırılması ikincil amacı bulunmaktadır. Programın geliştirilmesi ve uygulanması ilgili iller, belediyeler ve su yetkilileri ile işbirliği içinde Altyapı ve Çevre Bakanlığı'nın birincil sorumluluğudur. Programın genel hedefi, Hollanda'ya giren nehirlerin maksimum güvenli akışını 1250 yılda bir gerçekleşen seviyeye yükseltmektir. Nehir havzalarının biyolojik çeşitliliği, nehirler boyunca 39 projenin uygulanmasıyla gelişecektir. Yeşil Altyapı önlemleri olarak sınıflandırılacaklar arasında taşkın yatağını genişletme ve/veya küçültme ve daha önce kazanılmış arazilere su basılması projeleri yer almaktadır.</p>
Polonya (PL)	Alçak orman ekosistemlerinde su depolama kapasitesinin artırılması ve taşkınların ve kuraklığın önlenmesi	Ekosistem hizmeti sağlama	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Bu projenin amacı, küçük havza alanlarının çevresindeki yüzey suyunun çıkışını durdurmak veya yavaşlatmak ve doğal peyzajın gelişmesini desteklemektir. Faaliyetler, ülke genelinde alçak ormanlarda bulunan binlerce su depolama sisteminin inşasını veya yenilenmesini içermektedir. Projenin ana hedeflerinden biri, ekolojik olarak geçerli su tutma yöntemlerini desteklemektir. Su dengesinin iyileştirilmesi, orman ekosistemlerinde biyolojik çeşitliliği zenginleştirerek, taşkın ve kuraklık olaylarına karşı tampon görevi yapacaktır. Diğer avantajları arasında daha fazla kereste biyokütlesi üretimi, daha iyi yangın kontrolü, CO2 tutumu ve komşu topluluklar için daha iyi su kalitesi sayılabilir. Proje, ormanların küçük ölçekli su tutma özelliğini geliştirmeye yönelik Avrupa'daki ilk büyük ölçekli çaba olabilir. AB uyum fonuyla finanse edilen bu proje 178 orman bölgesine fayda sağlayacaktır. 2007-2014 arasında uygulama maliyeti yaklaşık 50 milyon Avro olacaktır.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Portekiz (PT)	Ulusal Ekolojik Rezerv	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları	<p>Ulusal ekolojik rezerv (REN), tüm alanları değer ve ekolojik hassaslıklarına veya özel olarak koruma gerektiren, doğal tehlikelere maruz kalma ve duyarlılık durumu olanlar ile bütünleştiren bir biyofiziksel yapıdır. Kıyı ve nehir alanları, akifer beslenimi ve erozyondan koruma için dik eğim alanları dahil olmak üzere bir koruma alanı ağı tanımlar. REN yönetmeliğine dahil olan alanlar bölgesel ve yerel planlarda tanımlanmalıdır. Özel komiteler bu yönetmeliğin uygulanmasını ve çatışmaları yönetir. Bu komiteler yerel yetkilileri ve merkezi ve bölgesel kamu kurumlarını içerirler.</p> <p>Yönetmeliğin amaçları:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ İnsan faaliyetlerinin gelişimi için gerekli çevresel mal ve hizmetlerin tedarik edilmesini sağlamak için kıyı ve karasal su döngüleri ile ilişkili su ve toprak kaynaklarını korumak ve biyofiziksel süreçleri ve sistemleri muhafaza etmek; ■ Yeraltı suyu beslenimindeki bozulmaları, taşkın riski, kuraklık, toprak erozyonu ve eğimlerde kütle hareketleri etkilerini önlemek ve azaltmak, böylece uyuma, bağlantılılığa ve ekolojik tutarlılığa, Avrupa Birliği Bölgesel Gündem öncelikleri ile Trans-Avrupa doğal tehlikelerin yönetiminin çevresel alanlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak.
Romanya (RO)	Aşağı Tuna Yeşil Koridoru	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri	<p>Aşağı Tuna Yeşil Koridoru Anlaşması 2000 yılında Romanya, Bulgaristan, Ukrayna ve Moldova hükümetleri tarafından imzalandı. Bu anlaşma ile dünyanın en seçkin biyolojik çeşitlilik bölgelerinden birini korumak ve sürdürülebilir bir şekilde yönetmek için bir ihtiyaç ve ortak sorumluluk olduğu kabul edilmiştir. WWF'nin himayesinde yapılan pratik uygulamalara odaklanan restorasyon projeleri; deneme (demonstrasyon) projeleri ve özellikle sürdürülebilir yerel kalkınmayı teşvik etmek için yerel paydaşlarla birlikte çalışmayı içermektedir. Bu büyük ölçekli girişim, başta sulak alanların korunması ve taşkın alanlarının yönetimi olmak üzere birçok ülke arasındaki biyolojik çeşitliliği korumayı ve su yönetimini koordine etmeyi amaçlamaktadır. Ağ, tam koruma altındaki alanları (Natura 2000 alanları dahil) ve ekonomik faaliyetlerin mümkün olduğu aralarda kalan tampon bölgeleri içermektedir. Anlaşmayı imzalayan taraflar, 773.166 ha mevcut korunan alan artı 160.626 ha önerilen yeni korunan alandan (1 milyon ha mevcut ve yeni korunan alan için koruma) ve 223.608 ha'lık restore edilen doğal taşkın alanlarından oluşan bir koridor kurmayı taahhüt etmişlerdir.</p>
İsveç (SE)	Sveaskog şirket stratejisi	Sürdürülebilir orman yönetimi	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları	<p>İsveç devletine ait bir orman şirketi olan Sveaskog, ülkenin üretken orman arazisinin %15'ine sahip (verimli ormanlar, İsveç'in toplam alanının yarısından fazlasını kaplar) olması nedeniyle İsveç'in en büyük orman sahibidir. Her türlü orman değerinin gelişiminde yol gösterici olmayı amaçlamaktadır. Şirket, topraklarının %20'sini biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla kullanmak üzere bir program başlatmıştır. Şirketin politikasını uygulamak ve çevresel hedeflerini gerçekleştirmek için üç farklı stratejik araç geliştirilmiştir ve bu araçlar farklı seviyelerde çalışırlar; böylece birbirlerini güçlendirir ve tamamlarlar. Yaklaşık 50 sulak alanın restore edilmesi, iklim programlarının geliştirilmesi ve ekosistem hizmetlerinin dikkate alınması gibi ilave önlemler de uygulamaya başlanmıştır.</p> <p>(1) Sveaskog, İsveç genelinde 36 eko-park –yüksek biyolojik ve ekolojik değeri olan bitişik alanlar- oluşturma süreci içindedir. Büyüklükleri 1.000 ile 20.000 hektar arasında değişir ve ortalamaları yaklaşık 5.000 hektardır. Toplamda, eko-parklar eldeki arazinin %5'ini oluşturur ve bu 175 bin hektarlık alana tekabül eder. Üretken orman arazisinin en az yarısı doğanın korunması için kullanılır ve eko-parklarda ekolojik değerler her zaman finansal değerlerden önceliklidir.</p> <p>(2) Doğanın korunması için ayrılan ormanlar (300.000 hektarlık küçük araziler sadece doğanın korunması kullanılmaktadır). Uluslararası sorumluluklar ve belirli orman türlerinin ulusal düzeyde yetersiz temsiliyetin yanı sıra çeşitli peyzaj ekolojisi kriterleri gibi kriterler günümüzde yüksek koruma değerine sahip ormanların seçiminde kullanılır; aynı zamanda yakın gelecekte değerleri yeniden elde etme ekolojik potansiyelinin yüksek olması da önemlidir.</p> <p>(3) Üretim ormanlarında doğanın dikkate alınması (İsveç orman kanununda oluşturulan düzenlemelerle). Tüm Sveaskog'un orman işletmeleri, İsveç'tek FSC standartlarına uygun olarak onaylanmıştır. Tek tek ağaçlar, ağaç grupları veya ormanın küçük alanları kesim sırasında korunur. Ortalama olarak, her bir ticari ormanın % 9'u korunacaktır ve bu da 250.000 hektar olacaktır.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Slovenya (SI)	Sava Nehri taşkın yataklarının korunması	Su yönetimi	Çekirdek alanlar, sürdürülebilir kullanım/ ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları	<p>Projenin süresi 2007-2009'dur. Aralık 2003'te Uluslararası Çerçeve Anlaşması'nın (IFA) imzalanmasının ardından, Haziran 2005'te Slovenya, Hırvatistan, Sırbistan ve Bosna-Hersek, Sava Nehri Havzası Komisyonunu kurdu. Komisyonun öncelikli görevi, Entegre Nehir Havzası Yönetim (IRBM) planını hazırlamaktır. Plan, AB Su Çerçeve Direktifi (WFD) ve IFA'ya dayanan diğer AB mevzuatının gerekliliklerini yerine getirecektir.</p> <p>Ana hedefler şunlardır:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Korunan alanlar, tampon bölgeler ve Avrupa'nın önemli habitat tipleri ve türleri için koridorları içeren bir ekolojik ağ belirlemek ve yönetmek için Sava ülkeleri arasında sınır aşan işbirliğini ve anlaşmayı desteklemek; ■ Sürdürülebilir arazi kullanımı uygulamalarını ve kırsal turizmi teşvik ederek küresel anlamda önemli biyolojik çeşitliliği korumak ve kırsal kalkınmayı desteklemek
Slovakya (SK)	Alp-Karpat Koridoru	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Doğal bağlantılılık unsurları, yapay bağlantılılık unsurları	<p>Donau-Auen Milli Parkı ve Avusturya Federal Trafik, İnovasyon ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilk girişimini temel alarak, 2002 yılında iki dağ alanı arasında türlerin göçünü ve genetik değiş tokuşunu destekleyen önlemlerin uygulanmasının önemini kabul eden, WWF ve avcı organizasyonları gibi STK'lardan Slovak ve Avusturya karayolu makamlarına kadar bir dizi kuruluş Alpler ve Karpatlar arasında yeşil koridorların geliştirilmesine destek vermeye karar vermiştir. Ortaklık, Avusturya'da ilk yeşil köprüyü geliştirmekten Slovakya'da yaban hayatı yol geçişleri oluşturmaya Avusturya ve Slovakya'da çeşitli faaliyetlerle sonuçlanmıştır. Bunun ardından Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ERDF) ve Avusturya makamları tarafından finanse edilen Alp-Karpat Koridoru (2008-2012) adlı bir proje ile bilimsel araştırma, yeşil köprüler geliştirme ve yeşil koridorları mekansal planlamaya entegre etme ve farkındalık yaratma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Genel amacı, "özellikle mekansal planlama araçlarını yerleştirerek, Alpler ve Karpatlar arasındaki ekolojik bağlantıyı korumak ve hem ekolojik darboğazlara odaklanan hem insanın hem de yaban hayatının gereksinimlerini göz önünde bulunduran sürdürülebilir kalkınmayı tetiklemek"tir.</p>
Finlandiya (SU)	Güney Finlandiya Orman Biyolojik Çeşitliliği Programı	Biyolojik çeşitliliğin korunması	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, doğal bağlantılılık unsurları	<p>Güney Finlandiya Orman Biyolojik Çeşitliliği Programı olan METSO Programı (2008-2016), 2008 yılında Finlandiya'nın korunan alanlar ağını ve ticari olarak yönetilen ormanlarda kullanılan ormancılık yöntemlerini geliştirerek orman biyolojik çeşitliliği kaybını durdurmak amaçlı başlamıştır (METSO 2011). METSO Programı, özel ve devlete ait ormanların korunmasını iyileştirmesini amaçlamaktadır. Alınacak önlemler büyük ölçüde Çevre ve Tarım Bakanlığı ve Orman Bakanlığı'na tahsis edilen yıllık çerçeve bütçeler ile finanse edilecektir. Önceki hükümet kararları halihazırda 2012 yılına kadar 182 milyon Avro tutarında finansman sağlamıştır. Programın önemli bir kısmı geçici ya da kalıcı anlaşmalar yoluyla gerçekleştirilecek gönüllü koruma faaliyetleridir. Arazideki doğanın yönetilmesi ve gelir kaybı için orman sahibi tazmin edilecektir. Gönüllü yaklaşım, karar vermedeki bağımsızlığı ve mülkiyet haklarını mevcut koruma programlarında elde tutma şansını takdir eden orman sahipleri tarafından da değerlendirilmektedir.</p> <p>Program kapsamında işbirliği ağları da kurabilirler. Bunun amacı daha geniş orman peyzajını korumalarına, orman biyolojik çeşitliliği ile ilgili ortak rekreasyonel faaliyetler geliştirmelerine ve değerli habitatları yönetmelerine yardımcı olmaktır. Bir işbirliği ağı birbirine sınırı olan ormanlardan oluşabilir veya farklı belediyelerdeki ormanlık alanları içerebilir.</p> <p>Programın amaçları şunlardır: Korunan alan ağını genişletmek için, mülk sahipleri tarafından gönüllü olarak sunulan toplam 96.000 ha alan, özel doğa rezervleri olarak oluşturulacak veya devlet tarafından 2016 yılına kadar satın alınacaktır. Ticari olarak yönetilen ormanlar açısından, özel mülkiyet ormanlarında biyolojik çeşitliliğin bulunduğu alanların toplam alanı (yönetim uygulamalarıyla) 2016 yılına kadar 82.000'den 173.000 hektara kadar arttırılmalıdır. Bu alanlar 400 ila 800 habitat yönetim projesini içermektedir. Devlete ait ormanlarla ilgili olarak, doğal kaynak planlama süreçleri ile bağlantılı şekilde, devlete ait arazilerde biyolojik çeşitlilik için önem taşıyan korunan alanların, 2008 ve 2010 arasında 10.000 hektar kadar genişletilmesi için önerilerde bulunulması gerekmektedir.</p>

Üye Devlet	Girişim	Ana YA işlevi	Ana YA öğeleri	Arka Plan ve Hedefler
Birleşik Krallık (UK)	Cambridge Yeşil Altyapı Stratejisi ve Yeşil Vizyon	Ekosistem hizmetlerinin sağlanması	Çekirdek alanlar, restorasyon alanları, sürdürülebilir kullanım/ekosistem hizmet bölgeleri, kentsel/kent çevresi yeşil alanlar, doğal/yapay bağlantılılık unsurları	<p>Şu anki nüfusu 425.000 olan Cambridge alt bölgesinin nüfusunun gelecek yirmi yılda yaklaşık 130.000 artması beklenmektedir. Nüfustaki bu artış, mevcut toplulukların sahip olduğu yaşam kalitesini arttırma fırsatı olarak görülebilir. Konut imarları çevre üzerinde baskı yaratacaktır (örneğin, habitat kaybı, parçalanma ve verilen rahatsızlık açısından), ama aynı zamanda stratejik bir yeşil alan ağına bağlanabilecek olan bitişik YA'yı geliştirme fırsatları da sunmaktadır. Bunların çoğu, önerilen büyüme ölçeğini desteklemek için YA dahil mevcut altyapının ne ölçüde geliştirilebileceğine bağlı olacaktır. Bu nedenle YA'nın temini, büyüme gündemini başarılı bir şekilde uygulamak için kilit bir öncelik olarak belirlenmiştir. Gelecek 20-30 yıl boyunca ileriye dönük yaklaşımları mümkün kılmak için sonraki stratejiler ve vizyonlar üretilmiştir.</p> <p>Bahsedilenler, aşağıdaki stratejik hedeflerle desteklenir:</p> <ul style="list-style-type: none"> Yaşam alanlarının bağlantılılığı - mevcut ve önerilen YA kaynakları arasında daha iyi bağlantıların sağlanması stratejinin başarısı için esastır. Çok işlevlilik - mümkün olan her yerde, yerleşim yerlerinde ve çevresindeki yeşil alan, tarım, erişim, rekreasyon ve biyolojik çeşitlilik gibi çeşitli kullanımlarını yerel duruma göre dikkatlice uyarlayacak şekilde çok işlevli olmalıdır. Genişletilmiş erişim - herkes için daha iyi erişim ve daha sağlıklı bir yaşam tarzını desteklemek için yürüyüş, bisiklet, at ve tekne dahil üzere sürdürülebilir yöntemlerle erişim esastır. Peyzaj geliştirme - strateji, hem doğal hem de tarihi ve kültürel peyzajlar açısından Cambridgeshire arazisinin kendine özgü modellerini yansıtmalıdır. Biyolojik çeşitliliğin geliştirilmesi - strateji bölgesel biyolojik çeşitlilik kaynaklarını, kalıplarını ve hedeflerini yansıtmalı ve ülkenin farklı doğal ortamlarını geliştirmelidir.

Yeşil Altyapı İle İlgili Güncel Kaynaklar

1	European Commission COM (2019) 236 final, Review of progress on implementation of the EU green infrastructure strategy, Brussels, 24.5.2019	https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2019/EN/COM-2019-236-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF
2	European Commission SWD (2019) 184 final, Additional information on the review of implementation of the green infrastructure strategy, Brussels, 24.5.2019	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019SC0184&qid=1562054969676&from=EN
3	European Commission SWD (2019) 193 final, EU Guidance document on a strategic framework for further supporting the deployment of EU-level green and blue infrastructure, Brussels, 24.5.2019	https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/10102/2019/EN/SWD-2019-193-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF
4	European Commission SWD (2019) 305 final, EU guidance on integrating ecosystems and their services into decision-making, Brussels, 18.7.2019	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/SWD_2019_305_F1_STAFF_WORKING_PAPER_EN_V2_P1_1042629.PDF
5	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Supporting the Implementation of Green Infrastructure Final Report, Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructures/GI%20Final%20Report.pdf
6	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and climate adaptation, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy", Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_climate_adaptation.pdf
7	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and water, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_water.pdf
8	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and energy, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_energy.pdf
9	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and rural abandonment, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_rural_abandonment.pdf
10	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and transport, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_transport.pdf

11	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and finance, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_finance.pdf
12	European Commission DG ENV, ENV.B.2/SER/2014/0012, Green Infrastructure and health, "Supporting the implementation of the European Green Infrastructure Strategy" Rotterdam.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/pdf/Green%20Infrastructure/GI_health.pdf
13	European Economic Interest Group Report, "Scoping study on links between Natura 2000 and cultural sites"	https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/Scoping%20study%20N2000%20and%20culture.pdf
14	European Environment Agency (2011), Green infrastructure and territorial cohesion. Luxembourg: Publications Office	http://www.greeninfranet.org/uploads/documents/EEA%20Green%20infrastructure_Territorial%20cohesion.pdf
15	United States Environmental Protection Agency (EPA) (2010), Green Infrastructure Case Studies: Municipal Policies for Managing Stormwater with Green Infrastructure. EPA-841-F-10-004. Washington, DC: US Environmental Protection Agency Office of Wetlands, Oceans and Watersheds. http://greatlakesresilience.org/sites/default/files/library_resources_2010_EPA_GreenInfrastructureCaseStudies.pdf adresinden erişilebilir.	United States Environmental Protection Agency (EPA) (2010), Green Infrastructure Case Studies: Municipal Policies for Managing Stormwater with Green Infrastructure. EPA-841-F-10-004. Washington, DC: US Environmental Protection Agency Office of Wetlands, Oceans and Watersheds. http://greatlakesresilience.org/sites/default/files/library_resources_2010_EPA_GreenInfrastructureCaseStudies.pdf adresinden erişilebilir.
16	Breuste, J., Artmann, M., Li, J. and Xie, M. (2015), Special Issue on Green Infrastructure for Urban Sustainability, Journal of Urban Planning and Development, 141(3). https://doi.org/10.1061/(asce)up.1943-5444.0000291	Breuste, J., Artmann, M., Li, J. and Xie, M. (2015), Special Issue on Green Infrastructure for Urban Sustainability, Journal of Urban Planning and Development, 141(3). https://doi.org/10.1061/(asce)up.1943-5444.0000291
17	Naumann, Sandra, McKenna Davis, Timo Kaphengst, Mav Pieterse and Matt Rayment (2011): Design, implementation and cost elements of Green Infrastructure projects. Final report to the European Commission, DG Environment, Contract no. 070307/2010/577182/ETU/F.1, Ecologic institute and GHK Consulting.	Naumann, Sandra, McKenna Davis, Timo Kaphengst, Mav Pieterse and Matt Rayment (2011), Design, implementation and cost elements of Green Infrastructure projects. Final report to the European Commission, DG Environment, Contract no. 070307/2010/577182/ETU/F.1, Ecologic institute and GHK Consulting.
18	European Commission DG ENV (2012), The Multifunctionality of Green Infrastructure, Science for Environment Policy, In-depth Reports, edited by the Science Communication Unit, the University of the West of England (UWE), Bristol.	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/Green_Infrastructure.pdf
19	European Commission Web Instruction, Investing in green infrastructure	https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/investing/index_en.htm

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

